

Lietuviškos konservatorijos ir operetės

MIKAS PETRAUSKAS, pirmas jų kūrijas JAV-se
JUOZAS ŽILEVIČIUS, Elizabeth, N. J.

Kai Mikas Petruskas 1907 m. birželio mėn. 13 d. pirmą kartą atvyko į JAV, nuo to laiko prasidėjo operetės ir pasaulinių chorų laikotarpis. Iki to tebuvo vos keli pasauliniai chorai, operetė nebuvo vaidinama, nes jų neturėta. Tiesa, buvo kai kurie suvaidinti porą kartų LAB-ZOVIENAI, D. Bačkauskos vertimas iš lenkų kalbos. Taip pat buvo vienas kitas sceniškas pastatymas su dainėlių ir šokių priedėlių, bet tie vaidinimai negali būti vadinami operetėmis, bet tik įžanga į tikrąją lietuvišką operetę. Kai M. Petruskas atvykęs pradėjo savarankišką veikimą, sujudo visos kolonijos. Jam labai sekėsi visuomenę sudominti savo koncertais, operetėmis ir choris. Jis buvo prityręs tame darbe jau Lietuvoje.

Mūsų kompozitoriaus jaunystė

Vos pradėjęs jaunam Mikui studijuoti muziką pas savo tėvą, savamokslį vargonininką, iš karto pasireiškė jo savarankiškumas. Matydama, jog iš savo tėvo, muzikos mėgėjo, daug ko neišmoksia, išvažiuo į Rokiškio vargonininkų mokyklėlę, čeki Limano vadovaujama. Neilgai ten mokinesis grįžo pas tėvus. Vos per 20 metų persirites, jau sugebėjo Gervėčiuose organizuoti net iš 80 narių chorą ir 36 narių orkestrą. Tai nepaprastas taisy laikais įvykis Lietuvoje. Ten jis atsikvietė savo brolių Kiprą, pradėjo mokyti jį muzikos. Kiek pramokinę, paliko Kiprą vargonininkauti Gervėčiuose, pats 1901 m. persikėlė Petrapiilį, stėjo konservatorijon į dainavimą skyrį, visom jėgom pasinerdamas muzikos studijoms.

Mikas Petruskas

skaičius kilti. Salės jau būdavo pilnos, tuo labiau, kad M. Petruskas įtraukdavo į jų darbą draugijas, susijusias su scenine veikla, na, ir tų scenoje dalyvaujančių gimines.

Gadina biznį karčiarninkams...

Kaip jam sekėsi pradžioje darbas, paklausykime, ką jis pats apie tai rašė savo prisiminimuose... „Atvažiuavus Amerikon, buvis pasirodė be galo sunkus: žmonės lietuviai tuomet buvo mažai apsišvietę, kurie šiek-tiek prasitrynę, tai į viską žiūrėjo per partijos akinius; na, sunku buvo kad ir kultūrinį darbą dirbti. Norint ką nors daruoti, reikėjo lenktis dviem „bosam“: kunigui ir karčiarninkui. Buvo visgi žmoniškų kunigų: Pėža, Varnagiris, broliai Skripkos, T. Zilinskas, Serafinas ir keli kiti. Su nekuriomis karčiarninkais buvo vargas, nors iš jų buvo keletas inteligentiškų žmonių... Užlaikytos karčiarninkų labai žmoniškus radau Waterbury, New Britain ir ypač Sheandory... Padarai koncertą ir būna arti lietuviška karčiarninko klientas irgi ateina koncertan. Karčiarninkui išrodo, kad tai jo bizniui negerai, žmonės mažiau begeria... Todėl buvo atsitikimų, kad karčiarninkas atsiuncia savo bernus ir tie pradeda daryt „koncertą“ — triukšmą ir mano koncertą suardo. Kartais pasitaikydavo salė prie karčiamos, tai karčiarninkas, laike koncerto, atsiuncia savo „bartenderius“ ir jie nešioja gėrimus po salę, kuomet pildai koncertą.

Vienoj vietoj, su atsidėjimu giedu koncertinę ariją Mozarto, o „barteideriai“, be jokių atodairių, vaikščioja publikos tarpe ir šaukia: „Ką gersi?“ Aš dainavęs sustojau ir paprašiau p. M. Paltanavičiaus („Amerikos Lietuvio“ buvęs leid: jas - rektorius. 2.), kuris man 1907 m. padėjo Amerikoje koncertus

Muzikinis atgimimas Amerikoje

Kai Mikas jau buvo spėjęs, šalia muzikos mokslo baigti gimnazijos kursą su brandos atestatu; kad gautų Laisvoje Menininko laipsnį gerokai buvo ir bendruose dalykuose prisirengęs. Buvo iškalbus, gerai pažino lietuvių kalbą, rimtas, įtakingas, blaivus, energingas. Plačiai apsišarvavęs patyrimu, mokslu ir įpratus veikloje, smarkiai ėmėsi ir JAV lietuvių kolonijose veikti. Kai jis atvyko, parapijų chorai, kur buvo daugiau gabūs ir prasilavinę vargonininkai, visur sėkmingai veikė, bet pasaulinių chorų vos tik keletas tebuvo. Nors visuomenės švietimoji laiba vertino ir rėmė Miko užsimojimus muzikoje, bet šiaip liaudžiai, nors ir patiko, bet ji to viso nesuprato. Todėl, kai

rengti, kad „bartenderius“ nors laike koncerto nuo tokio biznio sustabdytų. M. Paltanavičius tą padarė, bet atėjo pats karčiarninkas su savo banda, pertraukė mano koncertą galutinai ir mes turėjome eit lauk... (Pats M. Petruskas man yra sakęs atsitikimą, kad karčiarninkas gražino už salę sumokėti pinigus ir paprašė užleisti salę bizniui, nes tokie koncertai, girdi, gadina jam biznį. 2.).

Sutikdavau žmonių, kurie apie muziką visai nieko nežino, bet labai drąsiai mokydavo mane ir aš visai dėl to neapykdavau.“

Nuotykiai Chicagoje

„Sustojus man Chicagoje 1907 m. susidarė choras, kurį vėliau pavadino „Birūtė“. Prie jo prisidėjo tų laikų bene visa inteligentija: pp. Balutis, dr. Zimantas, dr. Kasputis, dr. Kulis, adv. Gugis, A. Oišauskas, I. Ilgudaus ir daug kitų...“

Chorą laikui laikui mokinau veltui. Pagaliau paprašiau, kad būtų man mokama nors trys dol. už vakaro repeticiją. Prasiidėjo chorų lyng nepasitenkinimas ir, žinoma, tartasi, ar verta tiek mokėti. Vienas choro narys atsisistojė ir sako: „Aš dirbu skalbykloje ir gerai gyvenu su skalbyklos šeimininku, tai paprašysiu šeimininko ir Petruskui darbu skalbykloj, tai mums tuomet gal užteks mokėt jam vieno dol. už repeticiją.“ Aš supratau, kad tas žmogus ne kokias mano asmens pajūkai tą sako, bet jam taip išrodo geriausiai, ir aš jį ta atsakiau: „Vyrai! Jeigu aš tą daryčiau, ką štai vienas iš choro narių sakė, tai aš būčiau daugeliu atžvilgiu neteisingas ir nesąžiningas žmogus. Aš mokinaus muzikos apie 25 metus, leidau tai profesijai pinigų ir darbą įgijimui žinių, kurias tai profesijai reikalingas ir kas yra reikalinga žmonių lavinimui, — pagaliau eičiau skalbyklon atiminti vietą iš tokio žmogaus, kuris kaip kartas tinaka skalbyklai. Kur pastarasis rastų sau duoną, jeigu aš eičiau ne sulig savo profesijos atiminti kąsni duonos nuo tikro paprasto darbininko ir gal varguoli? Būtų mano prasizengimas prieš visuomenę, kad nedirbu to darbo, kurį mažiau kas gali dirbti ir nusikalsčiau prieš, tą patį varguolį, kuris neturi jokio amato.“ Taip pats M. Petruskas rašė „Sandaroje“ 1927 m.

Gėlės krito, kaip snieguolės

Dar vienas iš daugelio įdomus atsitikimas Chicagoje iš pirmutinio M. Petrusko surengto viešo koncerto. Buvę tame koncerte man yra saķė, kad laike koncerto garsiai tarp savęs kalbėjėsis, o kai kurie iš ložų vienas kitam garsiai šaukė: „Mislėjau, kad čia kažki kas bus, o jis tik visą vakarą dainuoja ir dainuoja pats vienas.“ Taip pasakojo Ks. Strumskis, žinomas gaidų leidėjas JAV. Miręs Vincas Greičius, muzikas, buvęs tame pačiame koncerte, rašo apie jį savo laiške, apie tai kaip inteligentija, nors ir mažai tuosyktos tebuvo Chicagoje, į Petrusko pirmą pasirodymą atsiliepė: „Pamenu, kaip jo pirmas koncertas buvo karštai sutiktas. Gėlės, kaip snaiguolės, krito iš balkono ant to mūsų pirmojo trubadūro galvos...“

Čia mes matome du dalykus: plačioji liaudis nesuprato dar koncertų reikšmės, tuo tarpu inteligentija M. Petrusko misiją rėmė visomis išgalėmis.

ALGIMANTAS MACKUS - Pagėgis

Sniegas baltavo ir man

*Nei vienos žemės atlaužos nepaįmsiu.
Ir nieko neturėsiu savo.
Ne man nukritęs sniegas aplinkui baltavo,*

*ne man juoda žemė pradėjo
baltumon bristi ir nykti,
nors turėjo mane,
o ne žemę apsnigti,*

*ir sniegas turėjo ištripti,
ir tekėti krūvinom saujom —
aš nežinojau, kad sniegas
yra be kraujo,*

*kad jokios žemės atlaužos nepaįmsiu
ir kad nieko neturėsiu savo,
nors žemei nukritęs sniegas
ir man baltavo.*

Sužadėtinė, artima smėliui

*Atsisėlo debesys
ir lietumi pritvinkusios sidabro jietys
susmigo sausumon metalo smailgaliais.
I mano sielą, (nereikės įgėtis),
ateina amžinoji sužadėtinė*

*pakelti sausumos ant rankų ir praskleisti
pažadėtos žemės su mirusiais vaikystėje veidais,*

*kurie atsispindėjo smėly. Ir jų kūnai
nejuo, kad nėra vaikai ir ne vieni,
ir kad širdžių plakimą jų pajuto,
ir veidus nusidriekusius smiltim*

*atskilę debesys ir sidabrinės jietys
smingančios ir sausumą metalo smailgaliais,
kad nešdama ant rankų sausumą ir smėlį
atėjo amžinoji sužadėtinė.*

Panašiai atsitiko ir Brooklyne, kai Petruskas pirmą kartą staitė operetę „Kaminakrėtį ir Malūnininką“. Publikos buvo prigužėję pilnutėle svetainė. Klausytojai, girdėdami Petruską lietuviškai dainuojant, tiesiog triukšmingai pareikalavo, girdi: „Jei tu moki lietuviškai dainuoti, padainuok mums „Marselietę“ lietuviškai!“

Išjudino

Petruskas bandė visose didesnėse kolonijose rengti koncertus pats vienas, pasikviėdamas kolk instrumentalistą pagalbom, ypatinai pianistom. Laikui bėgant, kai jis pradėjo duoti muzikos-dainavimo pamokas, pasikviėdavo geresnius dainininkus, savo mokinius,

drauge koncertuodavo. Tai jis, darė dėl to, kad parodytų susitvinkusiam skirtumą tarp profesionalo dainininko ir jauno, pradedančio. Su laiku tas davė gerų pasėkų. Kad muzikos mokinimo darbas būtų pastovesnis, jis pradėjo steigti didesniuose miestuose muzikos mokyklas, kurias, dėl didesnio įspūdžio, pavadindavo „konservatorijomis“. Pirmutinė tokia buvo įsteigta Bostone, ten ji laikėsi keletą metų; baigė tam tikrą skyrį, gaudavo gražius, spausdintus, diplomus. Aplinkiniuose Bostono miestuose jis steigdavo skyklobom, ypatingai pianistom. Kur savaitėje kartą ar du važinėdavo. Toks įtemtas darbas labai paveikė jo jautrius ner-

(Nukelta į 3 pusl.)

Lietuviškos eglutės papuošalai

Viena iš Marijos Auģstėsiosios Mokyklos auklėtinų prie ornamentų, kuriuos iš šiaudelių padarė tos mokyklos mergaitės. Eglutė išstatyta Mokslo ir Pramonės Muzejųje Chicagoje

KULTŪRINĖ KRONIKA

• P. Činikas, MIC, kalbėdamas apie lietuvių spaudą anglų kalba, Žurnalistikos Instituto studentams papasakojo, jog prieš 5 m. T.T. Marijonų kongregacija, norėdama, kad apie Lietuvą ir lietuvius daugiau žinotų tie, kurie nekaito lietuviškai, pradėjo leisti žurnalą anglų kalba, lietuviškoj dvasioj: „Marian“. Dažnai konsulas ir įvairios įstaigos bei asmenys kreipiasi norėdami gauti „Marian“, nes domisi lietuviais. „Marian“ nėra pirmas tos rūšies bandymas. Anksčiau Chicagoje ėjo „Furrow“, teisėjo jo tik trys numeriai. Po to — aštuonius mėnesius buvo leidžiamas „The Booster“, jį leido Shamis. Pusmetį ėjo anglišką, lietuviškos dvasios žurnalas „Concord“. Jį leido Vyt. Beliajus. Apie 9 mėn. ėjo „Lithuanian Economic Center“. Jį leido Lietuvių Vaizbos Butai. Politikieriai buvo pradėję leisti savaitinuką „The Lithuanian Leader“, redagavo Al. Kumskis. Bene įdomiausias buvo J. Poškos leidžiamas savaitraštis „Jaunimas“, ėjo apie metus, gerai redaguojamas. Sustojė ėjės dėl lėšų stokos ir J. Poškai išėjęs į kariuomenę. Dabar „Vytis“ ir „Lietuvių Dienos“ — tik dalį puslapių leidžia anglų kalba. Raudonieji prieš savo „Vilnius“ leidžia anglišką savaitinį priedą.

Anglų kalba — nelengva. Leidžiama geresnio popieriaus, iliustruota, kas brangiau. Stoka bendradarbių ir vertėjų. „Marian“ išvertė apie 43 novelės iš lietuvių kalbos į anglų ir išleido į anglų kalbą išverstų novelių rinkinį „The Marian Reader“.

• Dr. Račkus paruošė ir savo bičiuliams siuntinėja labai originalią ir prasmingą kortelę. Viršūj, šalia Vyčio, parašas „Sveiki sulaukė šv. Kalėdų“, vidury, apskritime, lietuvių tremtinė su dviem vaikučiais, su parašu „Jie bėgo į JAV ir kitas užsienio vietas iš pavergtos Lietuvos ir nuo baisaus Rusijos jungo, nuo žveriškų Stalin ir NKVD rankų“. Paveikslė — užrašas „XX šimt. DP“; trečiame kortelės puslapy — paveikslas nuo Erodo bėgančios šv. Seimynėlės su užrašu „I šimt. D.P.“. Apačioje rymo jaunuolis, apsnigtų eglėčių fonė, kur ryškus įrašas: „Lietuvoje nebėra Kalėdų“. Visame piešinyje naudojama auksinė, gelta, ruda, raudona, mėlyna, melsva, pilka spalva, visiskas sujungta darnion kombinacijon.

• Lietuvių kunigų JAV-se yra 659, Anglijoje 5, Argentinoje 11, Australijoje 10, Austrijoje 3, Belgijoje 3, Brazilijoje 5, Čilėje 6, Ekvadorijoje 1, Indijoje 2, Ispanijoje 3, Italijoje 20, Japonijoje 2, Kanadoje 24, Kinijoje 1, Kolumbijoje 7, Meksikoje 1, Peru 2, Portugalijoje 3, Prancūzijoje 3, Šveicarijoje 2, Urugvajuje 3, Vatikane 1, Venecuolijoje 2, Vokietijoje 7. Iš viso lietuvių kunigų už Lietuvos ribų šiuo metu yra apie 746.

• Dail. E. Kulvietis Kolumbijos sostinėje Bagotoje turėjo jau ketvirtą savo darbų parodą. Pasisekimas buvo didelis. Dailininkas su šeima ruošiasi vykkti į Vokietiją, aplankyti savo šunių.

• Dail. E. Kulvietis Kolumbijos sostinėje Bagotoje turėjo jau ketvirtą savo darbų parodą. Pasisekimas buvo didelis. Dailininkas su šeima ruošiasi vykkti į Vokietiją, aplankyti savo šunių.

• St. Matulis, MIC, parašė disertaciją apie arkiv. J. Matulevičių. Disertaciją vertinę profesoriai reikšė savo pasigėrėjimą, kad lietuviai turi tokią taurę asmenybę. Dabar ši disertacija iš lotynų kalbos išversta į lietuvių kalbą, atitinkamai pritaikyta, rengiamasi išleisti Anglijoje.

• Kun. dr. Celešius Žurn. institute supažindino su tradicline laiko sąvoka, žinoma iš Aristotelio mokslo. Aiškūdamasis kuo skiriasi laikas nuo amžinybės priėjo prie Dunscooto mokslo. Jo laiko sąvoka remiasi ne įvykių slinktimi, bet egzistencijos intensyvumu. Egzistencinis laikas santykiuoja su kiekybiniu laiku, kaip siela su kūnu. Yra aišku, kad pas mus vyksta kitimas, tačiau ne tas kitimas sudaro mano „Aš“. Boetius ir Tomas Akv. egzistencinį laiką yra jėmęs tik amžinybės sąvokoje. Jeigu pasaulieji būtų tik vienas kūrinys ir dėlto neturėtų tradicinio laiko, bet jis turėtų egzistencinį laiką.

• Dipl. ekon. Jonas Sakevičius savo paskaitoje Žurn. Inst. pažiūrėjo į laikraštį kaip į prekę, kuri priklauso pasiūly ir paklausų dėsnio. Amerikos laikraščių skaitytojai sumoka tik 20% laikraščio pajamų. Televizija daro didelę konkurenciją laikraščių skelbimų rinkai. Tautybių laikraščiai dėl mažų tiražų negauna didžiųjų skelbimų. Laikraštis, kaip prekė turi skaitytis su ma dos reikalavimais. Posenusi laikraščio technika kenkia laikraščio pasisekimui.

• Bernardas Brazdžionis, apsilankęs Jungtinių Tautų būstinėje ir turėjęs progos dalyvauti komiteto posėdžiuose bei girdėti, kaip tenai sprendiami pasaulio taikos reikalai, parašė visą eilėraščių ciklą Jungtinių Tautų tema.

• JAV lietuviai leidžia 57 laikraščių. Visa eilė jų yra specialiniai ar profesiniai, kaip „Karys“, „Technikos žodis“, „Knygos lentyna“ ir daug kitų. Lietuvių katalikų ideologijos tarnyboje yra 23 laikraščiai, neskaitant daugybės įvairių leidžiamų laikraščių.

• Lietuvių dailininkų, pagal Pasaulio Lietuvių Žinyno paskelbtus duomenis, JAV-se yra 64, Anglijoje 1, Australijoje 16, Brazilijoje 5, Čilėje 2, Italijoje 2, Kanadoje 8, Kolumbijoje 3, Prancūzijoje 1, Švedijoje 1, Šveicarijoje 2, Vokietijoje 2, iš viso tremtyje 107.

• Alg. Mackus, jaunas poetas, daugiau žinomas ligi šiol vartotu slapyvardžiu Alg. Pagėgis. Šiuo metu spausdinama jo eilėraščių knyga, iš kurios porą kūrinių čia dedame

• Dail. V. Ignatavičius, neseniai atsikėlęs gyventi į Clevelandą, jau sukūrė keletą kompozicijų allejumi.

• V. Bagdanavičius parašė knygą apie Sv. Jono Apreiškimą, ryšium su tuo patiekdamas katalikiškos pasaulėžiūros aiškinimą.

• Komp. K. V. Banaitis kuria muziką naujai operai „Juratė ir Kastytis“. Lėšomis tą darbą parėmė J. Bačiūnas.

• Br. Budriūnas sukūrė naują patriotinę dainą, kurią muzikai augštai vertina.

MŪŠŲ KALBA

TVARKO

DR. P. SKARDŽIUS IR S. BARZDUKAS

77. ABEJOTINA TEORIJA IR -INIAI

L. Dambriūnas 1952 m. Ai- puolimas per Olandiją ir Bel- dy Nr. 4 (145—153 psl.) yra paskelbęs straipsnį "Kalbos mokslas ir mūsų bendrinė kal- ba", kurio pirmojoje daly kal- ba apie bendrus kalbotyrinius dalykus, o antrojoje mėgina ai- kinti liaudinės ir bendrinės kal- bos santykius. Jo supratimu, bendrinė kalbą sudaręs liaudi- nis pagrindas ir "naujas antsta- tas", kuris galės būti tvarko- mas visai skirtingais, "specifi- niais rašomosios kalbos polin- kiais", liaudinės kalbos visai nepažįtamais. Pvz. "bendrinės rašomosios kalbos polinkiu" gali būti ir prievieksmiai "su galūne (!) -iniai", nes "kiekvie- nas reiatyviai plačiai vartojama- mas faktas, kuris nėra įrody- tas, kad yra svetimybė, nieku būdu negali būti draudžiamas vartoti" (152 psl.). Iš to aiški išvada: "Pr. Skardžiaus prieši- nimasis prievieksmių su galūne -iniai vartojimui, pasiremiant tuo, kad liaudinėje kalboje to- kio polinkio nėra, yra visiškai nepagrįstas" (t. p.).

Nesileidžiamas į platesnes dis- kusijas dėl pagrindų, — tam čia ne vieta, — visų pirma no- riu pastebėti, kad L. Dambriū- nas yra per greitai užmiręs vi- sai netolimą praeitį, kada nepriklausomajai Lietuvoje, bendrai redaguodami "Gimtąją Kalbą", (L. Dambriūnas tuomet dar va- dinosi Dambrauskas), — visi sartinai priešinėmis šios rū- šies prievieksmių legalizavi- mui mūsų bendrinėje kalboje. Pvz. A. Sals, 1933 m. GK 142 psl. atskaidomas į klaušimą "Ar taisyklina: fiziniai silp- nas ir psichiniai nesveikas?", rašo šiaip:

"Netaisyklina. Tik žemaičiai vietomis pažįsta prievieksmius vidutiniai, galutiniai, o visi ki- ti lietuviai sako tik vidutini- kai, galutinai. Šiaip iš kitų bū- vardžių su priesaga -inis ne že- maičiai nesudaro prievieksmių -iniai. Sakoma: žieminiai, va- sariniai (šalia šiek tiek reikš- me skirtingų žiemiskai, vasari- ski) drabužiai, bet tik žiemiskai, vasariškai (=žieminiu, vasari- niu apdaru) rengiasi, dėvi, žie- miškai (=rogėnais) važiuoja. Dėl to iš analogijos turime sa- kyti, rašyti ir fiziškai silpnas, psichiškai nesveikas. Velionis Rygiškis Jonas, visą amžių su šia bjauria klaida kovodamas, buvo jau nusigręšęs nuo fi- zinių stiprių ir psichiniai nu- silpusių, bet paskutinį laiką spauda, ypač oficiozinė, vėl juos įsikando vartoti".

Taip A. Sals rašė tuo me- tu, kai aš dar nepriklausiau "Gimtąsios Kalbos redakcijai, — aš pradėjau joje dirbti tik nuo 1935 m. pradžios. Bet ir vėliau šis nustatymas nebuvo pakeistas. Pvz. pats L. Damb- rauskas, recenzuodamas Igno Šeiniaus "Siegfried Immers- be atejaunina", 1935 m. GK 94 psl. sakinį "Matematiniai galė- sime nustatyti" taiso: "Mate- matiškai galėsime nustatyti". Vėliau, 1937 m. GK 78 psl., aš pasisakiau prieš prievieksmį principiniai ir jo vietoje siūliau iš principo pvz.: Departamen- tas iš principo sutinka su Jūsų nustatymu; plg. dar: iš pa- grindo jis nėra blogas žmogus; dabar viską iš pagrindų per- tvarko. — Kiek vėliau, 1939 m. GK 136 psl., J. Žiugžda sa- vo straipsnyje "Zodis sakinyje" sakinį "Geografiniai imant,

ydingu dalykų, kurių jau nie- ku būdu negalėsime teikti ben- drinei kalbai; antra, išlisiin gra- matinei kategorijai legalizuoti bendrinėje kalboje vienos trūk- tinos spaudos ir šiaip menkes- nių raštų kalbos neužtenka, — tam būtinai turi būti panaudo- ta ir mūsų gyvosios žmonių bei geresnių raštų kalbos vartose- na; ir trečia, tokie teikiamieji dalykai, kaip prievieksmiai su -iniai, be to, dar turi būti sa- stomi ko plačiau pažįstami mūsų kalbos polinkių bei ipro- čių ir darių pavyzdžių.

bet nieko panašaus negalime rasti minėjamam L. Dambriūno dėsniui patvirtinti. Visų pirma iš būvdvardžių su -inis nelinks- tama sudarinėti prievieksmių su -iniai, nes šios priesagos būvdvardžiai paprastai težymi priklausomybinius santykius, ne kokybines ypatybes, pvz.: aukštinis (=aukus) žiedas, kvie- tinis grūdais, obuolinė (=obuo- lio pavidalo) spyna, pyliaviniai (=pyliavai paskirti, atiduoda- mi) grūdai, prišinis (=iš Prū- sų parneštas) spiritas, rudeni- nės (=rudenių kerpamos) vil- nos, sprindiniai (=sprindžio sto- rumo) lašiniai, velykinis (=Velykomis keptas) pyragas ir kt.

Mūsų gyvojo žmonių kalboje gana siaurai tepažįstami tik keli prievieksmiai su -iniai: be- galiniai, galutiniai, pavirsūti- niai, vidutiniai... Eet užuot be- galiniai dabar dažniausiai var-

tojama be galo: jis be galo iš esmės (ne: esminiai) jis nie- ko naujo nepasakė; iš -išorės, iš paviršiaus, iš lauko pusės (ne: išoriniai) jo namas ne- blogai atrodo; iš principo, iš pagrindo (ne: principiniai, pa- grindiniai) pritariu jo nuomo- nei; nedaug mokinių tebuvo fiziškai (ne: fiziniai) stiprių; jo vaikas yra psichiškai (ne: psichiniai) nusilps; mūsų kras- tas ekonomiškas (ne: ekonomi- niai) greitai atsigaavo; je men- kai tėra tautiškas (ne: tauti- niai) susipratę; rašytojas ga-

na gerai psichologiškai (ne: psychologiniai) atvaizdavęs sa- las vo svarbesnius veikėjus; vei- kalas buvo meniškai (ne: me- niniai) surežisuotas; fondas rū- pinasi silpno proto, silpnapro- čiais (ne: protiniai) silpnais) vaikais ir t.t. Toliau dar plg. mano apie tai rašytus straips- nius 1950 m. Draugo Nr. 286, 1951 m. Nr. 47, 105 ir 1951 m. Dirvos Nr. 16. P. S.

PLATINKITE "DRAUGĄ"

KVIEČIAME TAUPYTI PINIGUS

Šioje Bendrovėje, kur Jūsų kaimynai taupo pelningai ir saugiai nuo 1922 metų.

Pradėkite naujus 1953 metus su taupymo sąskaita Šv. Antano Bendrovėje, kur Jūsų pinigai auga...

- APDRAUSTI IKI \$10,000.00 Per Federalinės valdžios agentūrą
  - NES GERŲ PELNŲ ANT PILNOS SUMOS Gruodžio 31, 1952 ir vėl bus išmokėtas 3% dividendas
  - BUS IŠMOKAMA ANT PAREIKALAVIMO Per 1952 metus buvo išmokėta virš \$1,539,000.00 taupytojams iš taupymo sąskaitų reikalui priėjus
- ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASS'N.**
1447 So. 49th Court. Tel. Townhall 3-8131, Cicero, Ill.
JUOZAS GRIBAUSKAS, Vedėjas
TURTAS SIEKIA \$5,800,000.00

Tel. ofiso HE. 4-6099, rez. PR. 6-7333

DR. ANTANAS ALEKNA (ALEKNAVICIUS) GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1957 W. Garfield Blvd.
VAL: 1-4 ir 6-9
Šeštadieniais nuo 1 iki 4 val. p. p. išskyrus ketvirtadienį ir sekmadienį.

DR. BR. BEINORIUS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6656 So. Halsted Street
Kampas Marquette Rd. ir Halsted St.
VAL: 7-5 kasdien, šeštadienį, 3-5. Tel: Ofiso WE. 6-2811 Namų WA. 5-2990

Tel. ofiso VI. 7-6583, rez. RE. 7-7868
DR. BIEZIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West Cermak Road
VAL: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak. Trečiadienį ir sekmadienį, ofisas uždarytas. Šeštadienį tik nuo 1-3 val. popiet. Rezid. 3241 W. 66th PLACE

Tel. ofiso HE. 4-5849, rez. HE. 4-2324
DR. PETER T. BRAZIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
val. pirm., ketvrt., penkt. 1-4 ir 7-9 Antr. 1-5, treč. ir šešt. pagal sutarties

Ofisas ir rezidencija — Yards 7-5526
DR. G. J. BYLAIMIS Vidaus, vaikų, nervų gydytojas
DR. JONAS VALAITIS Gydytojas ir chirurgas
4038 So. Archer Ave.
(priė California Ave., slausyti kamp.)
VAL: kasdien 8:30-3:30 p. p. Šeštadienį 1-5 p. p.

Tel. ofiso WA. 3-3060, rez. CO. 4-1187
DR. Z. DANILEVICIUS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
10748 So. Michigan Ave.
VAL: (išskyrus šeštadienį ir sekmadienį) Nuo 1 iki 4 v. p. p. 7-9 v. vak. Ligonius priima tik pagal sutartimą Rezid.: 10838 So. Wabash Ave.

Tel. ofiso VI. 7-0600, rez. VI. 7-7303
DR. BR. GAIZUNAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS (Spec. moterų ligos ir akušerijos)
4055 Archer Ave.
Kampas Archer ir California Ave.
VAL: 2-4 ir 6-9 v. p. p. Išskyrus sekmadienį.

Tel. ofiso YA. 7-1166, rez. DA. 6-1126
DR. J. GUDAUSKAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 West 35th Street
(kampas Halsted ir 35-ta gatvė)
VAL: 1-4 ir 6:30-8:30 p. p. kas- dien išskyrus trečiadienį. Atidara šeštadieniais 1-4 val.
Rez. 3247 S. EMERALD AVE.

Tel. ofiso FI 3-0660, buto CO 1-6190
DR. K. JABLONSKIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
101 N. Broadway
MELROSE PARK, ILL. (Dr. W. V. Norak ofise)
Val. 6:30-9 val. vak. Išskyrus sekm.

Ofiso Grövehill 6-4020 Residencijos Hilltop 5-1560
Dr. Alexander J. Javois (JOVAISAS) GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 West Marquette Rd.
VAL: 2-4 p. p. ir nuo 7-9 v. vak. Trečiadienį ir šeštadienį pagal sutartį

Ofiso telefonas Virginia 7-1888
DR. AL. RACKUS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4204 Archer Avenue
VAL: kasdien nuo 2:00 iki 9:00 v. Trečiadienį ir sekmadienį, tik susitarus

Tel. ofiso PR. 6-3838, rez. RE. 7-9199

DR. A. JENKINS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS (LIETUVIS GYDYTOJAS)
2500 West 63rd Street
VAL: kasdien nuo 2-4 p. p. ir 7:30 iki 9 val. Trečiadienį ir šešt. uždaryta

GRövehill 6-1595
DR. ALDONA A. JUSKA AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE PRITAİKO AKINIUS
Valandos: 9-12 ir 7-9 v. v. pagal susitarimą išskyrus trečiadienį.
2422 West Marquette Rd.
Ofiso ir buto tel. OL 2-1381

DR. F. V. KAUNAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1836 So. 49th Ct., Cicero
Kasdien 10-12 r. yte ir 6-8 v. vak. Šeštadieniais 10-12 v. ir 4-6 v. v. Butas 1832 So. 49th Ct.

Telefonas REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK PHYSICIAN and SURGEON (LIETUVIS GYDYTOJAS)
3925 West 59th Street
VAL: 2-4 popiet, 6:30-8:30 vak. Trečiadienį pagal sutartį

Tel. ofiso ir rezidencija 2-4159
DR. P. KISIELIUS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1435 So. 49th Ct., Cicero
Kasdien 1-4 v. ir 6-8 v. vakaro Šeštadieniais 12-2 v. ir 8-5 v. v. Butas 1604 So. 49th Ave.

Ofiso telef. Lafayette 3-3210, J. neatiliepla, šaukite KEZdie 3-2868
DR. EMILY V. KRUKAS GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 S. Archer Ave.
VAL: Kasdien popiet nuo 12:30 v. Vak. pirm., antr., ketvrt. 6:30 v. Trečiadienį tik susitarus

Tel. ofiso YA. 7-5557, rez. RE. 7-4966
DR. FRANK C. KWINN (KVIEČINSKAS) GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1651 West 47th Street
LIGONIUS PRIIMA: Kasdien nuo 2 val. iki 4 v. popiet. Nuo 7 v. iki 8:30 v. v. Išskyrus trečiadienį ir šeštadienį.

DR. ANTANAS LIPSKIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4206 West 26th Street
Val. antradienį, ketvirtadienį ir šeštadienį. 7-9 v. v. Kitu laiku pagal susitarimą.
Tel. Ofis. LA 1-4316; Rez. CR 7-8315

Tel. ofiso GR. 6-5399, PR. 6-4732
DR. A. MACIUNAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 West 63rd Street
(kampas 63 ir Artesian)
VAL: 2-4 p. p. ir nuo 6-8 v. vak. Treč. ir šešt. 2-4 p. p. Sekm. užd. dar.

Dr. Edward B. MURASKAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2750 West 71st Street
(priė California Ave.)
LIGONIUS PRIIMA: Kasdien nuo 1 iki 4 ir nuo 7 iki 9 v. v. Šeštadienį, nuo 2 iki 4 v. Trečiadienį pagal susitarimą. Susitarimui skamb. GR. 6-4321, J. neatiliepla — Vincennes 6-3940

DR. A. NARBUTAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2216 West 24th Street
Priėmimo laikas pagal susitarimą telefonu VARDIS 7-9778

Dr. Antanas Rudokas, O. D. Pritaiko akis; pritaiko akinius. Keičia stiklus ir rėmus.
4701 S. Damen Ave., Chicago, Ill. Šaukite — YA. 7-7381
Pirmą: vakarais 6 iki 9, šeštadienį 10 ryto iki 4; trečiadienį ir sekmadienį tik susitarus

Tel. ofiso CL. 4-0253, rez. YA. 7-6388
DR. A. Z. ŠAULYS GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4645 So. Ashland Ave. (kamb. 211)
Val. 12-3 ir 6:30-8:30 p. p. Treč. ir šešt. 1-4 p. p.
Rez. 4420 So. Talman Ave.

Tel. ofiso YA. 7-0554, rez. MI 3-2880
DR. CHARLES SEGAL GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 So. Ashland Avenue (antras augštas)
OFISO VAL: 10 iki 12 v. ryto; nuo 1 iki 4 v. p.p.; nuo 7 iki 8:30 v. v.

DR. J. J. SIMONAITIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Naujas adresas: 4255 W. 63rd St.
Ofiso tel. REliance 5-4410
Rezid. telef. Grövehill 6-0617
Vaandos: 1-5 p. p. 6-8 p. m. Trečiadienį ir šeštadienį pagal sutartį

DR. STRIKOL GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 So. Ashland Ave., Chicago
VAL: nuo 2-4 ir 6-8; trečiadienį, šeštadienį ir sekmadienį, tik pagal sutartį.
Tel. ofiso YA. 7-4787, rez. PR. 6-1930
Jei neatiliepas viršiminti telefonai. Šaukite Midway 3-0001

DR. FL. TALLAT-KELPSA GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
DR. E. TALLAT-KELPSA GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
5002 West 16th Street
VAL: kasdien 5-8 p. p., šešt. 2-4 p. p. Tel. Ofiso TO 3-0959 Rez. RO 2-2387
Jei neatiliepa šaukite Central 6-2234

DR. FL. TALLAT-KELPSA GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
DR. E. TALLAT-KELPSA GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
5002 West 16th Street
VAL: kasdien 5-8 p. p., šešt. 2-4 p. p. Tel. Ofiso TO 3-0959 Rez. RO 2-2387
Jei neatiliepa šaukite Central 6-2234

DR. V. P. TUMASONIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
6255 South Western Avenue
VAL: kasdien 2-4 p. p. ir 6-8 vak. Šeštadienį 2-4 p. p. Trečiadienį ir sekmadieniais uždaryta

Telefonas DANube 6-1125
DR. A. VALIS-LABOKAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. Moterų Ligos
3267 S. Halsted St.
VAL: 1-4 ir 6-8 vak. Šeštadieniais 1-4 v. p. p.

Tel. ofiso PR. 6-6446, rez. HE. 4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 West Marquette Rd.
VAL: nuo 2 iki 4 p. p. 6 iki 8 vak. Trečiadienį ir šeštadienį pagal sutartį

Tel. ofiso CA. 6-0257, rez. PR. 6-6659
DR. P. Z. ZALATORIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted Street
Rezid. 6600 S. Artesian Ave.
VAL: 11 v. r. iki 3 p. p. 6-8 v. p.

Telefonas OLYmpic 2-3276
DR. P. ATKOČIUNAS DANTISTAS
1446 So. 49th Court, Cicero
VAL: antr., ketv. 10-12, 2-6, 7-9 p. p. penkt. 3-6, 7-9 p. p.
3147 S. Halsted St., Chicago
VAL: pirm., treč., šešt. 6-8 p. p. penkt. 10-12 r. yte

DR. B. C. BRUZAS DANTISTAS
Priėmimo valandos pagal susitarimą
4003 Archer Avenue
Truputį į rytus nuo California Tel. YArds 7-7772

DR. A. P. STULGA DANTISTAS
2723 West 71st St.
Priėmimo laikas pagal susitarimą Telefonas Grövehill 6-8785

DR. ANTHONY WILLIAMS (VILIMAS) DANTISTAS
6322 South Western Avenue
Priėmimo laikas pagal susitarimą telefonu. Telefonas Grövehill 6-3642

DR. G. SERNER LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patirtimas
Tel. VArds 7-1829
Pritaiko akinius Kreivas akis Ištaiso
Ofisas ir akinų dirbtuvė
756 West 35th Street
VAL: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8, trečiadienį, nuo 10-12; šeštadienį, 10-3 p. p.

DR. J. S. SMETANA, JR. OPTOMETRISTAS
1801 So. Ashland Avenue
VAL: pirmadienį, antradienį, ketvirtadienį, penktadienį, 9:30-12; 1:30-5 v. v. Trečiadienį, uždaryta. Šeštadienį, 9:30 iki 12; 1:30 iki 3 val. po pietų
CAAnal 6-0523 Platt Bldg.

DR. SELMA E. SODEIKA OPTOMETRISTE
Priėmimo valandos pagal sutartį. Trečiadieniais uždaryta.
5842 S. Kedzie Ave.
Tel. Prospect 6-2635

GERIAUSIA KALĖDŲ DOVANA

Talentingai parašytas patrijotinis romanas iš Vytauto laikų. 1936 m. laimėjęs Svetimto Ministerijos literatūros premija. Skoningai ir meniškai V. K. Jonyno iliustruotas, 404 psl. Jau galima užsisakyti pas spaudos platinintojus ir leidykloje

AVIENUOLIS VARYŽKELES ROMANAS

PATRIA P. O. Box 1291, STAMFORD, CONN.

Diena Ateis, Kai Būsi Linksamas Sutaupes!

Taigi, dabar pradėkite taupyti šioje lietuviškoje įstaigoje. BRIGHTON SAVINGS & LOAN moka 3% pelno ant jūsų sutauptų.

Kiekvieno taupytojo indėliai apdrausti iki \$10,000.00.

BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N.
4071 Archer Ave. į vakarus nuo California Ave.
CHARLES ZEKAS, Sec'y

OFISO VALANDOS: Pirmad., antradienį, penktadienį ir šeštadienį, 9 ryto iki 12 v. d. 9:00 ryto iki 4:30 p. p. Ketvirtadienį, 9 ryto iki 8 vak.

ERDVI IR PATOGI SENIAUSIA LIETUVIŲ BENDROVĖS KRAUTUVĖ

PROGRESS KRAUTUVĖS

4181-83 Archer Ave. Tel. Lafayette 3-3171 Brighton Parko kolonijoje

Dėl praktiškiausių ir geriausių Kalėdinių Dovanų visai šeimynai — lankytis šią krautuvę. Rasite didesnį pasirinkimą, mokėsite mažiau. Apdovanota ypata bus pradžiuota ir labai įvertins dovaną iš Progress Krautuvės. Dėl mažųjų čia yra naujausių dovanų — žaislų-toys.

Nepraleiskite progos pamatyti garsiuosius brolių Motuzų Lietuvos filmus, kurie bus rodomi š. m. gruodžio 20 dieną, 7 valandą vakaro, Hollywood salėje, 2417 W. 43rd Street

400 METŲ PIRMAJAI NEMUNO POEMAI

V. BAGDANAVICIUS

Ateinančių metų jubilėjų eilė bus vienas visai neįprastas. Tai būtent keturių šimtų metų sukaktis nuo pirmosios poemos apie Nemuną, parašytos lotynų kalba. Akademiniams Skautų sąjūdis naujųjų metų išvakarėse išleido fotografinį šios poemos leidinį. Šiuo leidiniu jis nori mums priminti daug dalykų. Visų pirma mūsų mieląjį Nemuną, Lietuvos tautos gyvybės simbolį. Jis toliau primena Mikalojaus Tarlo atliktą Nemuno vagos tvarkymo darbą, kuriems paminėti ši poema yra parašyta ir apie kuriuos turbūt iš kitur nedaug ką žino net šių sričių žinovai. Bet ypač jis nori priminti pačią poemą ir jos autorių Adomą Schroeterį.

Šios poemos leidėjai savo rūpestingas šios knygos išleidimo pastangas savo ruožtu skiria paminėti Stepono Kolupailos Nemuno tyrinėjimo darbams, jo 60 metų amžiaus sukakties proga. Nemuno ir kitų Lietuvos upių tyrinėjimo darbai prof. Kolupailą suvedė į pažintį su skautiškais auklėjimo metodais ir į bičiulystę su Liet. Skautais. Šis leidinys yra jų bendradarbiavimo išdava.

Pirmosios Nemuno poemos leidinys yra aprūpintas dviem įvadais, parašytas Broniaus Kviklio ir prof. Kolupailos. Leidinys yra papuoštas labai tinkamomis tokią knygai grafiko- mis, kurios, kaip ir viršelis turbūt yra padarytos dail. A. Kurausko. Skautiškas prof. Kolupailos šaržas yra dail. V. Raulinaičio.

Angliška santrauka ir kai kurie parašai padės knyga pasinaudoti ir kitų tautų mėgėjams bei universitetų bibliotekomoms. Knygos kaina yra 1 dol.

„Į ramiai tekančių vandenų kraštus...“

Poemos pradžioje autorius, muzikos garsų lydimas ir likimo pėdsakus sekdamas, persikelia į tas vietas, už kurias gražesnių „Grachui nėra sostinėje“, būtent, į Nemuno šalį. Šios vietos yra apdainuotos viso būrio geriausių poetų. Tačiau Autorių į jas traukia kažkokių naujumų gandai.

„Kaip ten bebūtų, sakau, turbūt iš dangaus yra tai,
Kas viršija visų žmogaus pastangų sugebėjimus.
Užsidegęs naujūmų meile einu.

Ir kas, siems dalykams esant, atsisakytų eiti?
Skambesiais sekdamas ir skambesiu lydimas, einu
Į ramiai tekančių vandenų kraštus“.

Paskutinis tarp jūmybių

Atvykusį į Nemuno šalį Autorių sutinka ištisi dievių, fejų ir faunų būriai. Jie apdainuoja jam karaliaus Zigmanto dorybes.

„Tačiau dabar Nimfos, Dyadės ir Nereidos
Turi kitas saldžių džiugsmų priežastis.
Dabar ir žmonės turi dėl ko saldžias dainas dainuoti
Ir Viešpačiui Dieviui linkams giesmes giedoti“.
Apie save Autorius šitaip išsireiškia:
Ir aš, ne paskutinis tarp Vislos dievų,
džiausuosi, kad šis darbas neliks be vaisių.

Nemuno ervės laisvinimas

Geografiškų žinių apie Nemuną Autorius daug neturi. Jis vos tepasako:

„Kilęs vingiuotose Gardino pakraščiuose
Nemunas uolų kludomu vandeniu plauja Lietuvos žemes.
Prateka pro Kauno miesto vietas, mėgiamas pirklių
Ir tavo, Prūsija, pasiekia laukus.
Čia visada neprieinamas, nei laivams naudingas
Ir dėl rėvų ir dėl nesutvarkytų akmenų“.

Šios eilutės yra pilnos neaiškumų. Viena, kad Nemuno žemumų vargiai ar buvo labiau akmenuotas už augštupį, o antra, kad čia Tarlo melioracijos darbai vargiai galėjo siekti.

Apie Tarlo atliktą melioracijos darbų reikšmę, galima susidaryti vaizdą iš šių posmų:

„Dabar Nemunas laisvesne erdve teka
Pirmiau jis rėvas ir nenaudingas naštas savyje slėpė,
Dabar, tinkamas laivininkystei veža visokius dalykus
Ir kaimyniniams kraštams daug maisto pristato.
Kiek šis žygis padarė naudos karalystės išdūi,
Kaip naudingai jis lietuviams padėjo,
Nors ir labai norėdamas žemėn ir žalosios Miškinės deivės,
Nei viena tiksliai negalėtų išskaičiuoti“.

Ištemptų dievų globėjas

Apdainuodamas įvairias Respublikos įžymybes, ypač daug dėmesio skiria savo didvyriui Mikalojui Tarlo. Nors prakalboje jis apsidraudžia, kad nesąs Tarlos nei giminė, nei artimas pažįstamas. Tarp kitko, apie Tarlo jis rašo:

„Jis yra matęs daug miestų ir daug papročių,
Neturiomis kalbomis išmoko kalbėti.
Atliekamu nuo šventų dalykų laiku, poilsio dėlei, atsidėjo
/mūzoms“

Iš paladiskųjų menų daug garbės igydamas
Ir netekusius teisių dievams teikė viešnažę
Ir mokytuosius atlinkamu būdu paremdamas“.

Gal būt, kad tie netekę teisių dievai yra koki politiniai pagėbėliai. Siemet Anglijos katalikų spaudoje pasirodė žinių pvz. apie Anglijos pabėgėlius, kurie tais laikais buvo radę prieglaudą Lietuvoje ir Lenkijoje.

Lituanistiniai dalykai

Nėra pagrindo manyti, kad poemos autorius būtų kiek mokėjęs lietuviškai, tačiau vieno lietuviško žodžio savo poemoje nėra išvengęs. Kalbėdamas apie Vilniaus pilies valdovą (kaštelioną) Jurgį paminį žodį, kuriuo jį vadina lietuviai ir lenkai. Tas žodis yra: viršila.

„Ir tu, jūmyjų ir garsiųjų vyrų puošmena,
Kurį lietuviai ir Sauromatai „Virszylu“ vadina
Turi tiek pasisekimo ir turto,
Kad savo turtais net Medų garbę viršij“.

DE FLUVIO MEMELA LITHVANIAE, QVI CVRA ET INDVSTRIA Generosi ac Claris. viri Domini Nicolai Tarlo, naubus permeabilis factus est.

Carmen elegiacum.

AVTHORE
ADAMO Schröthero Silesio.

CRACOVIAE
Lajarus Andreaz exudebat.
MDLIII.

Poemos apie Nemuną viršelis

Galėjo kai kam atrodyti, kad šis žodis yra koks Nepr. Lietuvos naujadaras. Iš šios poemos mes matome, kad jis buvo vartojamas ir Didž. Lietuvos Kunigaikštijoje vienai žymiausių karinių pareigų pavadinti.

Be to poemoje yra keletas lietuviškų pavardžių. Kauno kilmininkas yra rašomas: Caunae, bet Gardinas yra: Grodno. Apskritai reikia manyti, kad šios knygos išleidimas yra geras pasitarnavimas lituanistinėms studijoms.

APIE M. PETRAUSKĄ

(Atkelta iš 2 pusl.)

vus, kas senatvėje labai blogai užsibaigė—nervų suirimu. Taip beveikdamas jis priruošė savo auditoriją. Palaikymui ryšių su muziką mėgstančia visuomene pradėjo leisti mėnesinius, periodinius muzikos veikalus, pavadindamas „KANKLĖMIS“; jos ėjo net 5 metus.

Vėliau apie jį pradėjo spiesti kiek pažangesnis ir prasilevinęs jaunimas. Jis pats būdamas blaivininkas, iš prigimties geras psichologas, gerai suprato jaunimo dvasių ir teigiamai sugebėjo jaunimo tarpe palaikyti autoritetą.

Pelnė neuzmirštamą atminimą

Taip besidarbuodamas Mikas pelnė išieivijoje neuzmirštamą atminimą. Tiesa, ir laikotarpis, kuriame jis veikė, jo naudai buvo palankesnis, negu šiais laikais. Sunku būtų rasti anų laikų profesionalą, kuris nebūtų Petrausko chore dainavęs, operetėse vaidinęs. Anais laikais tie profesionalai (advokatai, gydytojai, dentistai, redaktoriai, inžinieriai) ne tik dainavo choruose, vaidino operetėse, bet nurašinėjo gaidas, veikalus, biletus platindavo, plakatus piešdavo, dekoracijas tvarkydavo ir pt. kiek tuometinėje spaudoje jie rastų prirašydavo parengimų proga apie muziką ir dainas, recenzijų. O ar tais laikais tie profesionalai turėjo nors dalykiškos supratimo apie muziką, kokį dabartiniiais laikais išsineša iš bendrojo lavinimo mokyklų?

Kadangi visur, kur tik gyveno profesionalai, Petrausko muzikinė misija jie nuoširdžiai rėmė, todėl jis ir turėjo galimybę apvažiuoti visas kolonijas su savo operetėmis, kurių čia sukūrė arti poros dešimčių. Petrausko laikotarpis buvo LITUVIŠKOS OPERETĖS laikotarpis.

Pirmas diplomuotas muzikas, atvykęs į JAV.

Tais laikais kova, smarkia: ėjusi Europoje prieš caro priešpaują, plačiai nuaidėjo išieivijoje ir spaudos grąžinimas tau-toje žiebiė be galo didelį užside-

gimą žengti prie tautinio atbudimo, susipratimo, tautinės visiškos laisvės. Todėl, visas kas tik buvo lietuviška, nepaprastai buvo vertinama. Tat ir Miko Petrausko asmuo tuo laikotarpium lietuviškos muzikos srityje išaugo į labai - labai milžinišką išieivijos istorijoje veikėją. Nežiūrint, jog jis buvo baigęs augstuosius muzikos mokslus, diplomuotas pirmas lietuvis muzikas, atvykęs į šią šalį, jis buvo toks demokratas sa vųjų tarpe, kad kur tik būrelis susirinkdavo jaunimo, kaip bežiūrint Mikas išsitraukdavo smuiką (kurį beveik visada su savim nešiodavosi) ir pradėdavo griežti tautinius šokius ir jų jaunimą mokyti. Tais laikais suktinių, klumpakojų ir kitų niekas nei nebendė šokti, Mikas buvo pirmtinis juos čia pradėjęs platinti, net gaidas tam parengė, kurios dar turėtų būti „Birutės“ knygyne Chicagoje.

Anot inžinieriaus Gabėno posakio (Žiūrėk mano „Mikas Petrauskas“ — platesnį aprašymą „Tėvnyje“ 1937 m.): „Jei net Mikas Petrauskas, kuris sugebėjo taip gražiai į jaunimą psichologiškai veikti, daugelis būtų šiandien ištautėję, atsitraukę nuo lietuviško veikimo ir lietuviškai jau nebekalbėję. Jo dėka, buvusieji jo mokiniai ir šiaip pažįstami, su juo palaikę artimus ryšius, šiandien yra garbingi išieivijoje lietuviai veikėjai, gražiai kalba lietuviškai, skaito lietuvišką spaudą.“

Sunku M. Petrausko platų veikimą aprėpti trumpame rašinyje. Būtų galima parašyti didelę monografiją, jei tik rastųsi leidėjų, o tai būtų labai įdomus dalykas, nušviečiantis to didelio veikėjo, kuris didesnę dalį savo gyvenimo pašventė išieivijos tarpe aktyviai veikdamas muzikos kultūros dirvonuose, dar didesniais darbus. Apie jo kūrybą teks kitą kartą parašyti plačiau.

Gerai atsiųsiu ir DEMESIO, ŠEIMININKES!

20% sutuopute vartojant mūsų „cash & carry“ planą. Šilpius atiduodame arba gražiai išdžiiovintus skalbinius ir marškinius. MUELLER BROS. LAUNDRY 2159 S. California Ave. 6:45 ryto iki 7:00 vakaro — kasdien. Šeštadieniai nuo 6:45 ryto iki 5:00 v.

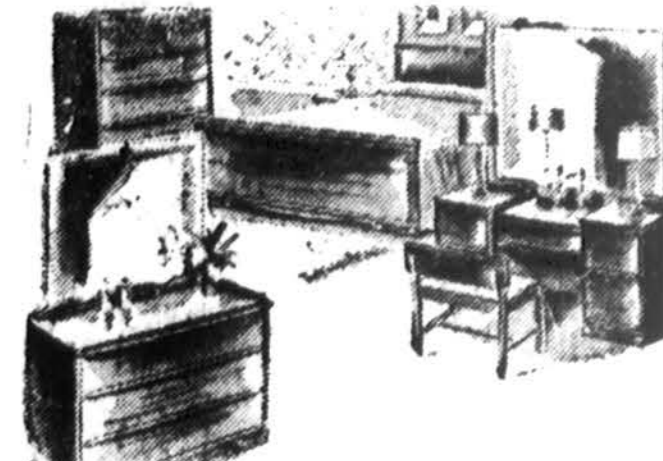
DIDIS IR NEPAPRASTAS PRIEŠKALĖDINIS ĮSPARDAVIMAS

Eina visu įsisiūbavimu lietuvių populiarioje kraituvėje

PROGRESS FURNITURE COMPANY

4181-83 ARCHER AVENUE — prie Richmond gatvės

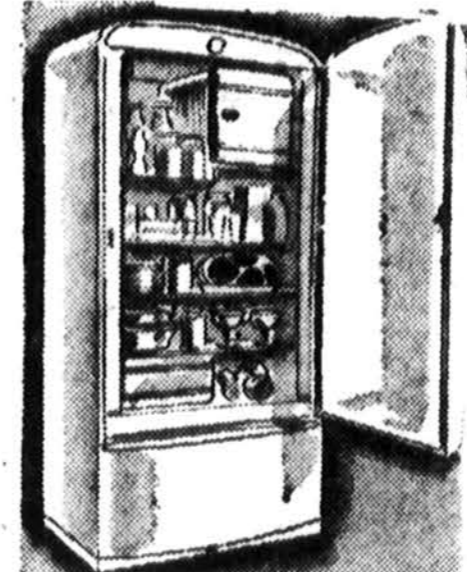
Praktiškos ir naudingos Kalėdų dovanos siūlomos už mažiausias kainas visame Chicagos mieste. Keletas pavyzdžių:

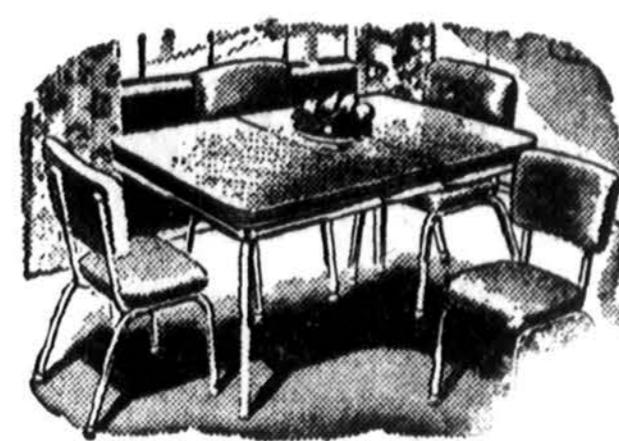
Naujaujiškasis gražus sekičios setas padarys didžiausią džiaugsmą Kalėdoms ir daug metų vėliau. Specialios kainos šiame išpardavime. Pasirinkimas nuo \$98.00 ir aukščiau.

Štai kita nepaprastai vertinga dovana dėl asmenų, kurie rūko — smoking stand — čia rasite numažintą kainą nuo \$1.98 iki \$15.

Daugybė gražiųjų miegamųjų kambarių setų siūlomi nepaprastai sumažintom kainom Progress kraituvėje per Kalėdinių išpardavimų. Sutaupymai iki 50% nuo \$98.50 ir daugiau.

Geras moderniškas refrigeratori- us reikalingas kas dieną. Užsakykite šiom Kalėdom. Pasirinkimas šeimyniškos miero- s už Kalėdų sumažinta kaina nuo \$195.00

Gražiausi 5-kių dalių Chrome Breakfast setai siūlomi už mažiau pusę kainos Kalėdų dovanų pirkimui. Pasirinkimas nuo \$39.50 ir aukščiau.

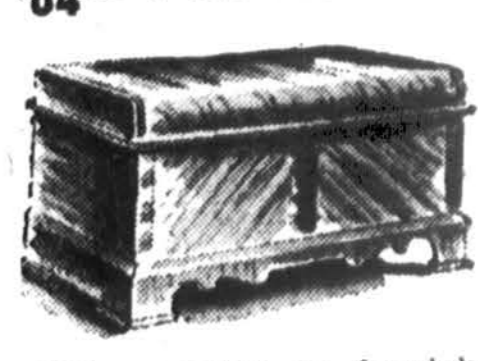
Apdovanotas asmuo su moder- nišku virtuvės pečiu gerėsis per dešimtį metų. Užsakykite dabar už nepaprastai mažin- tą kainą. Pasirinkimas nuo \$84.75 ir aukščiau.

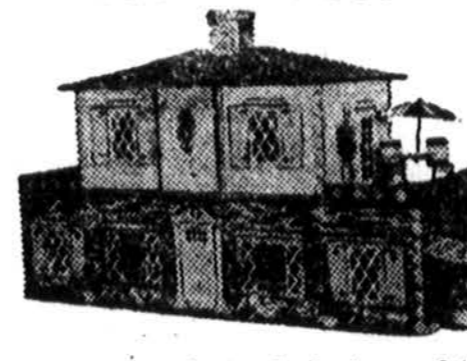
Šiom Kalėdom duokite sa- vo šeimai Televizijos apa- ratą. Progress kraituvė siū- lo geriausias išdžiūvusias 1952 modelius už mažiausias kainas. Pasirinkimas nuo \$169.50 iki \$395.00

Lėlim vežimėlių. Pilnas pa- sirinkimas spalvų ir dy- džių. Pardudami sumažin- tom kainom — nuo \$6.95 ir aukščiau.

Dėl mergaičių ar bernukų dėžutės (chest) dėl sudėjimo žaislų, didelės miero- s, nuo \$9.95 ir aukščiau.

Lėlių namutai. Labai praktiška dovana dėl mergaičių. Čia rasite labai platų pasirinkimą visokių stilių ir dydžių. Pamatykite — kainos nuo \$2.95 iki \$14.50

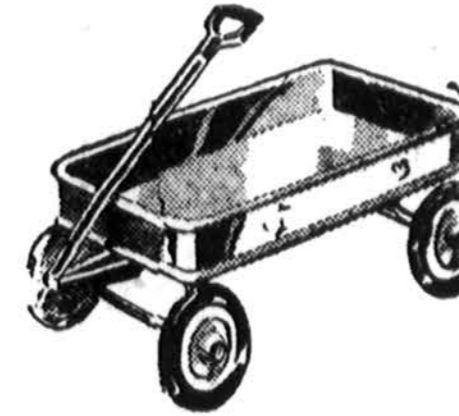
Rinkinys visokių stalukų ir kėdžių setų, medinių ir meta- linų — nuo \$9.95 ir aukš.

Rašymui lentos — labai praktiš- ka dovana jaunuojuoms. Kuri- lo pradeda lankyti mokyklą. Kaina po \$4.95 ir aukš.

Jei dar neturite radio, ar turite pasenusį — da- bar yra proga įsigyti už specialę kainą nuo \$19.50 iki \$57.00

Vaikams žaisti vežimėliai, vi- sokių dydžių, dabar siūlomi už specialę kainą, nuo \$1.95 ir aukščiau.

Visokių rūšių apmuštų supamų kėdsukų. Pasir- rinkimas nuo \$9.95 ir aukščiau.

Gražūs ir tvirtai padaryti tri- radiniai, visokių dydžių. Pasirin- kimas nuo \$7.95 ir aukščiau.

Progress kraituvėje dabar rasite gražių papuošalų Ka- lėdų egletei, lemputių setų nuo \$1.95 ir aukščiau.

Knygom spintelės, tinkan- mos dėl jaunų mokinių ir užaugusių. Gerai pa- darytos ir nubalgtos. Kai- na nuo \$29.50 ir aukš

Šimtus kitų panašių vertybių tinkamiausių dovanų rasite skubiai atsilankę į šią kraituvę. Maži rankpinigiai rezervo- vam parinktą daiktą dėl Kalėdų pristatymo. Kraituvė atdara va- karais ir sekmadieniais iki 5 val. po pietų.

LENGVI IŠMOKEJIMAI PRITAIKOMI VISIEMS

PROGRESS FURNITURE CO

4181-83 ARCHER Ave.

PRIE RICHMOND ST.

Telefonas LAFAYETTE 3-3171

CHICAGO, ILLINOIS

Eidami pasimkite gazo ir elektros sąskaitas, galite užsimokėti be ekstra mokesčio. Taipgi galite išpirkti money orderius ir užmokėti kitas bilas. Čia yra saugu ir patogų.

ŠVIETIMO KELIAS

ILLINOJAUS LIETUVIŲ MOKYTOJŲ SĄJUNGOS PEDAGOGINIŠKYRIUS

Redaguoja DR. P. MACIULIS, 6806 So. Talman Ave., Chicago, Ill.

REDAKCIJOS ŽODIS

Visi žinome, kad Lietuvos kymo tikslui. Gi praktiškai ta Mokytojų Sąjunga nei Illinois, nei kitose JAV-se periodinio savo leidinio neturi, kaip pvz. Lietuvių Inžinierių ar Lietuvių Miškininkų ir Agronomų Sąjungos, ar pagaliau Lietuvių-Teisinių Draugija jau išleidusi pirmąjį savo biuletinį. Lietuvių Mokytojų Sąjunga Illinois valstybėje jau nuo š. m. pavasario rado gtvą pritarimą abiejuose lietuvių dienraščiuose Chicagoje: "Drauge" ir "Naujienose" bent kartą į mėnesį pasisakyti visais mokytojų rūpinimais klausimais atitinkamose srityse, kurias patys gali užpildyti kultūriniais, profesiniais ir organizaciniais klausimais. Šiems, pirmiems metams užsiužskleidžiant, atrodo, būtų pravartu tarti kelis žodžius kolegais mokytojais ir šios skilties bendradarbiais.

Be jokių užpakalinių minčių ar kam taikomų priekabių, norime pasisakyti, kad mes pradžioje tikėjome didesnės taltkos šitame darbe. Kaip ir kiekvienas dirbantysis gali ir dažnai klysta, taip ir mes iš savo bendraminčių laukėme: kritikos, pagėidavimų, sugestių, žodžių, norėjome tą skiltį padaryti kaskart gyvenę, įdomesnę, o tuo pačiu ir abipusiai naudingesnę. Prisipažįstame, kad labai tau nusivylėme.

Visiems žinoma aksioma, kad, kai niekas (gerai ar prastai) apie žmones ir jų dirbamą darbą nekalba, lyg ir pats jų darbas niekam nebėra kalvingas. O kalbėti ir gvildinti klausimą, kad ir apie mūsų lietuonistinių dalykų dėstyimą tose mokyklose, kuriose naujųjų ateivių vaikai jau "isipilietino", yra gyvas ir būtinas reikalas. Tai vienur, tai kitur girdisi rimtų nusiskundimų, kad vaikai neturi iš ko mokytis, kad vienas ar kitas dėstytojas neturi bendros mokymo programos, žodžiu, kad ypaci šitas reikalas reikalingas greitai ir vieningo sprendimo: reikalingas darbo planas, arba mokyklų programa, kaip reikalingas ir mokytojų profesinis susivokimas šitame darbe. Ar šitie dalykai pas mus tvarkoje?

Mes negalėtume sakyti, kad nėra kam tais klausimais pasisako. Jei ir ne vien Chicagoje, tai kituose mūsų naujųjų ateivių centruose turime žymių pedagogų, kuriems visi šitie reikalai arčiau prie širdies, tad be atskirų kvietimų jiems laukiame juos pasisakant. Juk ir PLB baigia susiorganizuoti ir ne kitam, bet Lietuvybės išlaidoms.

PAREMKITE VAIKŲ TEATRĄ

Chicago Lietuvos Vaikų Teatras, pastatęs tris premjeras ir jau davęs 13 spektaklių, gražiai užsirekomendavo. Chicago Lietuvos visuomenėje. Bet įgytas patyrimas parodė, kad vien iš aukų už jėgimą ir spektaklį V. Teatras išleisti negali. Pereitais metais spektakliai įvyko žymia dalimi. Jūsų kolegų mokytojai, ir jautrios lietuvių visuomenės paramos dėka. Naujajį teatro sezoną pradėdant, vėl kreipiamės į Jus prašydami paramos. Šis pakartotinis kreipimasis nepri valo nieko nustebinti ar kaip neigiamai nuteikti, nes gyvas reikalas verčia šauktis pagalbos. Suprantama, kad kiekvienas turi savo rūpesčių pakankamai, bet vis tik su pasitikėjimu Lietuvių Mokytojų Sąjungą kreipiasi į savo narius ir į visuomenę, prašydama para-

mos šiam didžiam kultūriniam ir tautiniam darbui — Vaikų Teatrui išlaikyti.

Parėmusieji savo auka Vaikų Teatrą atžymimi taip:

1. Paaucokusiam mažiau nei 10 dolerių metams — teikiamas Vaikų Teatro Aukotojo vardas.
2. Paaucokusiam ne mažiau kaip 10 dolerių metams — teikiamas Vaikų Teatro Rėmėjo vardas.
3. Paaucokusiam ne mažiau kaip 100 dolerių metams teikiamas Vaikų Teatro Mecenoato vardas.

Vaikų Teatras, pagerbdamas tuos asmenis, kiekviename tų metų naujame vaidinime rezervuoja:

1. Aukotojui, paaucokusiam ne mažiau kaip 5 dolerius, — vieną nemokamą vietą.
- Rėmėjui — dvi nemokamas vietas.
- Mecenoatui — 4 nemokamas vietas; jei jis yra biznieriuis, jo biznis tais metais garsinamas visose V. Teatro spektakliuose be atlyginimo.

Be to, visų aukavusių pavardės žymimos visose V. Teatro spektaklių programose.

Visi, kurie brangina liuanis tinį švietimą, prašomi paremti mūsų pastangas išlaikyti Vaikų Teatrą. Aukais priima kiekvienas mokytojas, s-gos narys.

ILLMS-gos Vaidytba

Kaip kovoti su vaiku melu

"Science Digest" rašydamas apie priemones kovai su vaikų melu, pataria: 1. Geriausias metodas — tėvų ir auklėtojų pavyzdys. 2. Baudžiant vaikus už melą reikia daryti skirtumą ar melas buvo sąmoninga, apgalvota apgalvė, ar tik vaikiškos vaizduotės padarinys. 3. Vaikai dažniausiai meluoja bijodami bausmės ar kitų nenašonių. Reikia vengti perdėto griežtumo bausmėse.

Studijuoja dirbdami

Notre Dame universitete 700 studentų mokosi sau pragyvenimą ar mokslapinigius užsidirbdami. Daugumoj jie tedirba tik apie 12 valandų savaitėje. Iš viso — ten septintadalės studentų yra kartu ir darbininkai ar istaigų tarnautojai.

PRECIZINIS TELEVIZIJOS IR RADIO

APARATŲ TAISYMAS
Sąžiningas ir garantuotas darbas. Aparatai nemokamai paliami ir pristatomi į namus.
DARBO VALANDOS: 6 v.v.—10 v.v. Šeštadieniai, 8 v. ryto—10 v. vak.
M. REMKUS, 4110 So. Francisco, Tel. YA 7-1099

Knyga apie Vlasovo sukilėlius

Paskutinio karo metu net apie 600,000 raudonosios armijos karių buvo atsimetę ir Vlasovo vadovaujami atkreipė savo durtuvus prieš Staliną. Dabar G. Fischer parašė knygą "Soviet Opposition to Stalin", kurioje studijuoja Vlasovo sukurtą sąjūdį. Kritikai autorių kaltina, kad jis be reikalo panaudojo nepatikimą raudonųjų rusų šaltinį — knygą "Vlasovo sąjūdis dokumentų šviesoje".

Knyga apie Aziją

Reporteris John Groth parašė studiją apie Aziją, pavadintą "Studio: Asia". Prieš septynetą metų jis buvo parašęs panašią Europos studiją. Autorius yra taipgi dailininkas ir pats savo knygą iliustravo.

Mokykla prie slaptųjų archyvų

Prie slaptųjų Vatikano archyvu veikia paleografijos (senovės rankraščių), diplomatijos ir archyvistikos mokykla.

Jau išėjo iš spaudos. Gaunama leidykloje ir pas spaudos platintojus.

STUDIJUOJA ZOBARŠKAS

AUSRELE

ELEMENTORIUS

PATRIA

POST OFFICE BOX 1291 STAMFORD, CONN.

Kaina \$2.25

KEEP 10% FOR YOURSELF

Kiekvieną algos dieną pasidėkit sau pirma. Taupykit pas mus. Uždirbkite gerą pelną su Apsaustu Saugumu.

V. P. PIERZYNSKI, Secretary

CONTINENTAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4559 SOUTH PAULINA ST. Yards 7-0145-6

KROSNIMS ALIEJUS
NO. 2 IR 3
400 Gal. užsakymas ..... 12 8/10c už gal. C. O. D. Kainos
LION FUEL and RANGE OIL
CALumet 5-6475

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

REKORDAS...

- * Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- * Nuo 1905 metų ši bendrovė pergveno karus, ekonomines depresijas, panikas, ir krizes, ir savo taupytojams išmokėjo kiekvieną sutaupytą dolerį.
- * Augštus dividendus išmokėjo visada be perstoјimo
- * Partrauksim jūsų pinigus iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.

Nedelskite — pradėkite taupyti šiandien!

ISTAIGOS VALANDOS: Kasdien nuo 9-los ryto iki 5 val. po pietų, Ketvirtadieniai nuo 9-los val. ryto iki 8 val. vakaro, Trečiadieniai visai neatidarama.

AND LOAN ASSOCIATION.

2202 W. Cermak Rd. • Chicago 8, Ill.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. • Tel. Virginia 7-7747

KALEDOMS IR KNYGA

labai tinkama dovana vaikams
AUKSO KIRVIS — gražiausios ir įdomiausios lietuviškos pasakos. Knygoje apie 30 paveikslų, 224 psl.
Kaina \$2.50.

Rinktinės mūsų žmonių pasakos
Gaunama Draugo Administracijos ir pas knygininkus.

D RAUGAS

2334 So. Oakley Ave.
Chicago 8, Ill.

STATYBŲ IR NAMŲ PATAISYMAMS PRISTATOME VISOKIŲ RŪSIŲ MEDZIAGA

CARR MOODY LUMBER CO.

STASYS LITVINAS, Prez.
3039 So. HALSTED ST.

Tel. Victory 2-1272

APKAINAVIMĄ IR PREKIŲ PRISTATYMĄ TEIKIAME

NEMOKAMAI RASTINĖ ATIDARYTA kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniai iki 3 val. vakaro

Vestuvinės Nuotraukos Aukštos Rūšies Fotografijos

Mūsų Specialybė
Precin Photo Studio, Inc.
EDVARDAS J. ULIS, Rav.
4068 Archer Avenue
Telefonas Virginia 7-2481

SIUVAMOS MASINOS

ir
RASOM. MASINELES
gaunamos geriausiomis sąlygomis
ARCHER SIUVIMO CENTRE
4170 S. Archer Bishop 7-1045
Perka, taiso, elektrifikuoja

TADO BALČIUNO PRECIZISKAS LAIKRODŽIŲ TAISYMAS

LONGINES, WITTMAYER, BULOVA ir kt. šveicarški laikrodžiai tikrai žemomis kainomis.

2156 W. 23rd St., Tel. YA 7-0841
DARBO VAL.: 9-2:30 ir 4-8 v. v.
Šeštadieniai 10-2:30 ir 4-8 v. v.

NUO UŽSISENEJUSIŲ Skaudančių Žaizdų IR ATVIRŲ ODOS LIGŲ!

"E, kurie kenčia nuo SENU ATVIRŲ IR SKAUDANČIŲ ŽAIZDŲ, ji usgalį ramiai sėdėti ir aktyviai miegoti, nes jų užsienėjusių žaizdų nieži ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų atvirų ir skaudančių žaizdų, uždėkite DEGULO Ointment. Jo gydomoji ypatybė palengvina žaizdų niežimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite jį taipgi nuo skaudžių nudegimų. Jis taipgi pašalina niežėjimą ligos, vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina persėjimą ligos, vadinamos ATHLETE'S FOOT, sustabdo džiovinimą odos ir perplėšimą tarpdžiūstančiose ir suskilusiose odos. Jis yra gera gyduolė nuo visų švirštinių odos ligų. LEGULO Ointment suteiks jums pagalbą nuo nuvargusių, perštusių ir niežinčių kojų. Legulo Ointment yra paruošamas po 75 ct. \$1.25 ir \$3.50. Pirkite valstiniuose Chicago ir apylinkėse ir Milwaukee, arba atsiųskite money order." —

LEGULO, Department D 5618 W. Eddy St., Chicago 34, Ill. MUIberry 5-3694

Jei turite perduoti ar išnuomoti, pasiskelbkite smulkų skelbimų skyryje. Skelbimą galite perduoti telefono: Virginia 7-6640.

LIETUVIŠKA ISTAIGA

SAFETY OF YOUR SAVINGS

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN

INSURED UP TO \$10,000

2555 West 47th St. LA. 5-1085 CHICAGO 32, ILL. B.R. PIETKIEWICZ PRES.

VISKO UŽTEKTINAI — TUOJAUS PRISTATOM!

Baldus, asdytuvus, pečius, skalbiamas mašinas, lovas, matracus, silimus, radio, televizijos setus, vaikučiams baldus. Zemos kainos, lengvi išmokėjimai. Turime didelį pasirinkimą Mes Pagaminame Baldus ir Pagal Jūsų Užsakymą

ROOSEVELT FURNITURE COMPANY, INC.
Lietuvių Krautuvė
2310 W. ROOSEVELT RD., Tel. SE 3-4711

Atidara pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais iki 9:30
Atdara sekmadieniai nuo 11 iki 4:30 val. popiet

Universal Savings AND LOAN ASSOCIATION

a profitable reminder
open a savings account
this month

Gaukit du gerus uždarius kasmet
Užtikrinkit taupymui apsaugą
Turėkit pinigų kai reikia

Pradėkit su \$1 • Pridėkit kiek norite, kada norite

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
1800 SO. HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS
Telefonas: Haymarket 1-2028

Valandos: Pirmadieniai, antradieniai ir penktadieniai nuo 9 ryto iki 4 valandų vakaro. Ketvirtadieniai nuo 9 ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniai uždaryti. Šeštadieniai nuo 9 val. ryto iki 3 val. p. p.

SEGHEITI TRAVEL BUREAU
2451 So. Oakley Ave. CHICAGO 8, ILL. Tel. Yards 7-3278 Ir 79

KELIONES:

LEKTUVAIS, GELEZINKELIAIS, AUTOBUSAIS, LAIVAIS

Parūpiname bilietus, vestuonius ir sutvarkome visus su kelione susijusius dalykus. **TRIME LIETUVIŲ SKYRIU.** Pildome avizus, keliones planuojame iš anksto kitiems metams. Anksčiau užsakykite bilietus kaip lėktuvais taip ir laivais, tai būsite tikri, kad tikrai gausite vietas. Pirkdami bilietus pas mus nemokėsite brangiau ir išvengsite laiko sutrukdyimo, nes nereikės lankytis nei į geležinkelio stotį ar aerodromą, nes visa tai atliksite vienoje vietoje — PAS MUS.

FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION.

2202 W. Cermak Rd. • Chicago 8, Ill.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. • Tel. Virginia 7-7747

VILNIUS TARP AUDRŲ

JERONIMAS CICENAS, Omaha, Nebr.

Augščiausias atspaudintas antraštė išcina viliūnio rašytojo Jeronimo Ciceno knyga. Joje autorius aprašo lietuvių ryžingas pastangas išlaikyti savo kalbą ir dvasią. Čia duodama porą ištraukėlių, kurių pirmoji liečia vysk. J. Matulevičiaus veiklą. R. e. d.

Jau nuo 1919 m. vasaros pradedama griežta akcija prieš lietuvių vyskupą J. Matulevičių spaudoj ir mitinguose. 1921 m. rugsėjį siunčiama raštas Vatikano ko greičiau atsaukti iš Vilniaus "netikusį vyskupą". Vyskupas ima pastebėti, kad lenkų išsišokimus palikti jų sąžinei — nieko nebegėlbės ir savo ruožtu primena žodžiu lenkų administracijai, kad su lietuvišais kunigais elgtis, jei jau ne katalikiškai, tai bent šiek tiek žmoniškai. Protestuoti iš tikro buvo ko: lenkai kareiviai sumuša kun. Zemaitį, kun. Bertulį, kun. Karvelį ir kt. 1921. 3. 1. lenkai ulonai apiplėšė Avizonių kaimą kun. J. Mincevičių. Po to kunigą nusivarė į mišką ir, smaugdami stula, grasė nužudyti. Sirvintų gyventojai kunigą išpirkė čia pat sumedami pinigais, žiedais ir degtinė.

Kun. Lajausko nužudymas

1921. 3. 17. lenkai kareiviai užpuolė kun. K. Lajauską. Nužudė ir pakasė. Žudikai teisme gavo po 8 mėn. kalėjimo, bet amnestiją pritaikius, čia pat išėjo į laisvę. 1923. 4. 4. Rodunė lenkai smogikai išva ko lietuviškai begiedančias tretininkes. Vysk. J. Matulevičius irako Rodunės bažnyčią uždaryti. Bažnyčia atidaryta po 7 mėnesių. Kai tik pradėta skaityti lietuviškai evangeliją, lenkai užtraukė "Nie dary žiem!". Tai Konopnickos "Rota" daina prieš vokiečius. Bet smogikai ją savaip pertaisė ir traukė: "Nie bėdže biskup piln nam w twarz" ("nespjaudys mums vyskupas į veidą"), o tekste "ne spjaudys vokiečius į veidą"). Vysk. J. Matulevičius 1925. 8. 3. išvyksta Romon. Kapitula vyskupijos administratorium išrenka pavyskupį Michalkiewiczų. Tai pagaliau laisvos rankos. Ir 1925 m. rugsėjį "reformuojama" Vilniaus kunigų seminarija. Be kitko iš seminarijos priverčiamas pasitraukti kovos lietuviš kun. J. Skruodis, kun. Pr. Bieliauskas, o prof. kun. P. Kraujalio teisės suvaržomos.

Tardymai

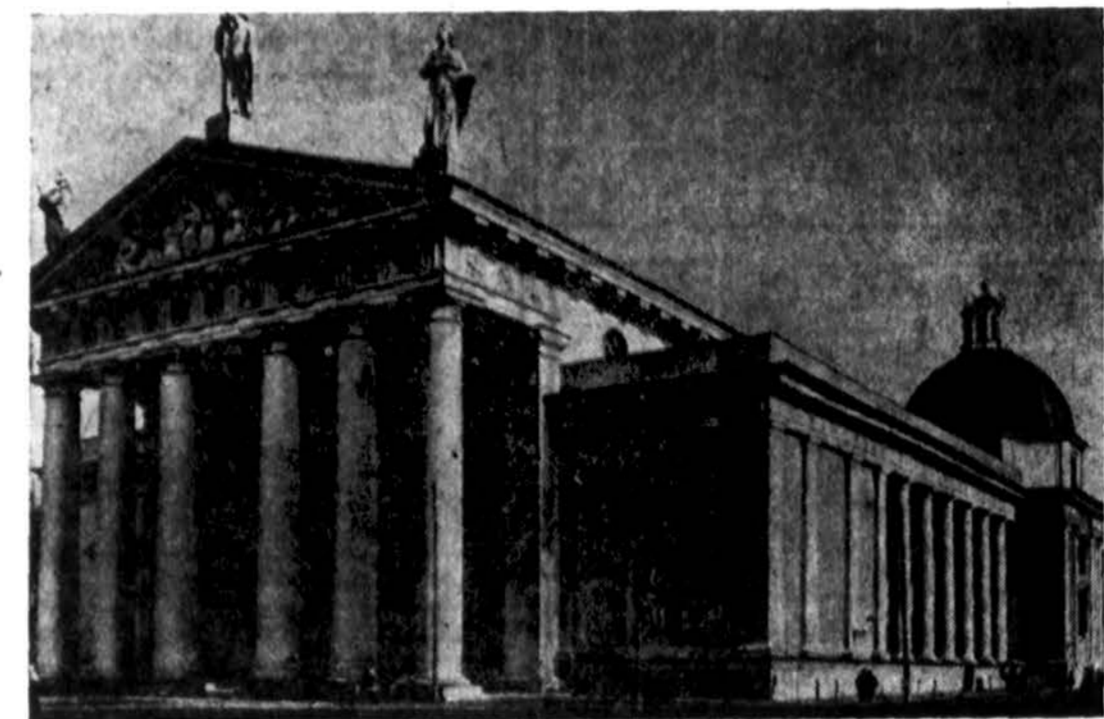
1926. 1. 18. policija tardo Kalesnykų kleboną kun. Piešką kaip "vadovaujantį priešvalstybiniam darbui" (mat globojo lietuvių Gyvyjo Rožančiaus draugiją).

1926. 3. 4. Svečioninių bažnyčioje skelbiama pavyskupio išrinktas: vienas sekmdienis lenkams, vienas lietuvišams! -Iki

tol būdavo 2 sekmdieniai lietuvišams, o trečias lenkam.

1926. 4. 15. išsukiamas pašaiskinti Palūšės klebonas kun. P. Prunskis. Girdi, lenkų pradžios mokyklas lankantiems vaikams neduodas Komunijos. Sis kunigas 3 mėnesių būvyje šaukiamas aiškintis net 8 kartus.

Per vieną vieną 1926 m. balandžio savaitę pavyskupio įsakymu atleidžiami nuo pareigų 4 lietuviš kunigai: Dubičių klebonas kun. J. Paplauskas,

Vilniaus katedra

Nočios dekanas kun. J. Kuzminskis, Varnavo klebonas kun. Raupelis ir Svečioninių dekanas kun. N. Vaišutis.

Lietuviško kryžiaus tragedija

Kryžiaus nusmaigystasai Vilniaus krašte, kryžių vilkai (nešei) kaip kančią ir kančią kaip kryžių, ir tavo žemėje nebuvo laisvos vietos tavo rankų kryžui. Daugiausia kryžių pastatyta Vilniaus krašte pe. Vytauto Didžiojo metus. Lenkai juos griovė. Mancioninių kryžiaus išvertimo byla, kuri per 2 kartus buvo pasiūsi augščiausiaji teisma, gal gale buvo laimėta. Kaimas taip įpyko, kad jau tarėsi pasidarbdinti kitą kryžių ir nešti jį per 400 km. į pačią Varšuvą. Tegū mato, tegū žino, kad lietuvis po kryžių neklumpa, nes kryžius jo paties širdyje.

Meironių kaimo šv. Kazimiero draugijos skyrius 1929 m. nutarė ir pastatė vieškello kryžkelę kryžių paminklą. Paminklo pašventinimas turėjo įvykti per garsiausius Palūšės gaudimė.

šv. Lauryno atleidus. Bet, Viešpatie, kryžius iš po nakties dingo. Su šia žinia bėgo žmonės net parklupdami. Sujudo kaimas kaip per marą. Takas, per pievas nugultas, vedė stačiai paežerėn. Tai lenkai pasienio sargybiniai kryžių nakties gilumoj išvertė ir įvežė laivu į Lūšių ežerą, paskandino. Kaimas kaip brėkstant susitelkė taip lig sutemų ir prabuvo akis į ežerą susmeigęs. Žvejai narsė ir vandenį žarstė, ir pagaliau susekė. Jis — kryžius — buvo giliai dugne. Iš tolo girdėjosi kaip Palūšėj varpai šaukia sumai. Žmonės betgi nesišskirstė, čia pat pasimeldė ir vėl stoviniavo, kartais sėster-

Vilniaus katedra

davo, bet, žiūrėk, vėl pakildavo ir lyg žuvėdros suko ratu palei pašerpėjusias bangas. Saulė sėstant už girielių, ten už pamėlusių šilų, ten, Viešpatie kur laisvi Tauragnai, kur laisvas Saldutiškis, kur visa laisva Lietuva, — žmonės (vyrai žili, sulinke, pradančė, kaip vartais, raukšlėti kaip arimai, betgi su dideliu gyvenimo patyrimu ir nuovoka) sumanė, paitarė ir kažką nutarę net linksmesni visu būriu namų linkui pasuko. Jie sugudojo didžią dūmelę. Grįžo namo. Bet šviesų nežiebė ir gult nėjo. Vieni saugojo, kiti kryžių iš ežero dugno kėlė. Ir iškėlė. Ir išsaugojo kaip akies lėliukę. Ir po 11 metų, t. y. 1940.5.26. vėl savo pasirinktojų vietoj pastatė ir jau pašventino. Lenko žandaro nei padujų neklumpo. Lietuvos vėliavos plazdėjo saulėje ir varpų iš Palūšės gaudimė.

TELEVIZIJOS, RADIO IR FONOGRAFAI. GERA NUOLAIDA Garantija — Išsimokėjimais APARATŲ SAITASYMAS

dirbtuvių ir namuose atliekamas prietaisų inžinerinių. Sąžiningas ir geras patarnavimas garantuojamas.

L. DAINA TELEVISION sales-service
2120S Halsted — DA-6-6887

Mažasis Don Camillo pasaulis

Nauja Giovanni Guareschi knyga

J. KUZMICKIS, Anglija

Visas krikščioniškas pasaulis gerai žino italų rašytoją Giovanni Papini, kurio "Kristaus istorija" buvo išversta ir į lietuvių kalbą.

Skaitytojams imponavo naujas to rašytojo žodis, naujas stilius ir naujas, neįprastas galvojimas.

Šiuo metu visų dėmesį atkreipė kitas italų rašytojas — Giovanni Guareschi, kurio įdomi ir originali knyga — "Mažasis Don Camillo pasaulis" — žavi skaitytojus savo švelniu humoru, o svarbiausia veikėjas — kunigą Don Camillo, komunistiniu burmistru Peppone ir Nukryžiuotoju.

Kaip pats rašytojas minimos knygos įžangoje sako, "Mažasis Don Camillo pasaulis yra kaip kur Pado upės slėnyje". Kadangi tas pasaulis yra tarp upės ir kalnų, pasak autoriaus, čia gali įvykti daugybė dalykų, kurie negali įvykti kar kitur. Malonus šviežias oras gaivina visus — žmones ir gyvulius.

Toliau G. Guareschi rašo: "Jei jūs tai atsiminsite, jūs galite lengvai atvykti susipažinti su kaimo kunigu Don Camillo ir jo priešininku Peppone, komunistu burmistru. Jūs nenusitebsite, kad Kristus stebi visus reikalus nuo didelio kryžiaus kaimo bažnyčioje ir neretai kalba, ir kad vienas muša antrą per galvą, bet švelniai — tai yra be neapykantos — ir kad gali gale abu priešai suranda vieną nuomonę esminiuose dalykuose".

Kai skaitai Don Camillo skoningus ginčus su karštakošiu Peppone, susidaro įspūdis, kad tai tikri dabartinės Italijos žmonės. Autorius savo įžangos gale gražiai paaiškina: "Jeigu kur nors yra kunigas, kuris jaučiasi užgautas manuoju Don Camillo traktavimu, jį yra kviečiamas sudaužyti galimai didžiausią žvakidę į mano galvą. Ir jeigu kur yra komunistas, kuris jaučiasi Peppones įžeistas, jis yra kviečiamas sudaužyti kūjį ir pjautuvą į mano užpakalį. Bet jeigu kur yra toks, kuris įsižeidžia dėl kalbančio Kristaus, aš negaliu padėti; tas, kuris kalba šiuose pasakojimuose, yra ne Kristus, bet mano Kristus — tai yra: mano sąžinės balsas".

Pažymėtina, kad G. Guareschi gimė Parmoje, netoli Pado upės, o vėliau leido "Bertoldo" žurnalą, kuriame bendradarbiavo Milane architektūra studijavęs Saul Steinberg. Paskutinio karo metu jis buvo mobilizuotas ir 1943 m. vokiečių paimtas į nelaisvę 8. Italijoje Nenorėdamas dirbti vokiečiams, buvo nusiustas į koncentracijos stovyklą, iš kur 1945 m. jį išvadavo britų kariuomenė. Autoriaus šūkis stovykloje buvo: "Aš nemirsiu, nors jie ir užmuš mane".

Grįžęs į Italiją, G. Guareschi pradėjo dirbti "Candido" laikraštyje, kuriame ir pragarsojo savo istorijomis apie Don Camillo, Peppone ir sąžinę — Kristum.

Autorius lengvai pasakoja ir paprastai prieina prie įspūdingų dalykų. Dėl to G. Guareschi darosi vis labiau populiarus, vis labiau skaitomas. Ne be reikalo Frederick Laws (News Chronicle) rašė:

"Vienintelė knyga, kuris galėčiau jai palyginti yra "Gerasis kareivis Sveikas". Chester-tonas būtų mėgęs tą knygą; taigi, manau, Keir Hardie. Geriau jūs patyc ją perskaitykite".

Šventraščio savaitė

JAV katalikai vasario 1-7 d. turės Šventraščio savaitę, kurios metu bus stengiamasi daugiau pažinti Senąjį ir Naująjį Testamentą.

KALĖDŲ DOVANAS

Galite pirkti su pasitikėjimu iš Budriko krautuvės, 3241 S. Halsted St. Atidara kožną vakarą iki 9:30 P. M. Atidara ir nedėdieniais nuo 10 val. ryto iki 5 vakare iki Kalėdų.

Eina preinventoriaus išpardavimas. Sutaupysite nuo 20% iki 40% procento. Jūsų kreditas yra geras, galite pradėti mokėti kitą mėnį be jokių nuosimčių ir be užprašymo.

ADMIRAL STAR ELECTRIC MACHINE

- Siuvasios elektrinės mašinos po \$89.50
- Skalbiamos mašinos po ..... \$69.50 ir aukš.
- Prosinamos mašinos mangliai po \$89.50
- Rašomos mašinės — Royal, po \$69.50
- Spinet mažučiai pianai po \$395.00

- Televizijos setai po ..... \$120.00 ir aukš.
  - Manicure set, kaip ant paveikslė, už 98c
  - Minkštos paduškaitės po 98c
  - Smoking Stands po ..... \$1.25 ir aukš.
  - 24 šmotų Stainless Silver Setas už \$4.95
  - Lėlės po ..... \$1.50 po \$3.00 ir po \$5.00
  - Vaikams vežimėliai po ..... \$3.50 ir aukš.
- Daugelio visokių vaikams žaislų kainos numazintos
- Elektrikiniai šaldytuvai po \$148.00
  - Elektrikiniai dulkių valytuvai po \$29.00
  - Elektrikiniai blanketai po \$29.00
  - Gražios ant stalo lempos po \$5.00
  - Lempos — aslinės, po \$14.50
  - Dinette Setai ..... \$395.00, \$59.50 ir \$89.50

- 2 šmotų Parlor Setai po \$98.50
- 3 šmotų miegamojo kambario setai \$98.50
- 7 šmotų Dining Room Setai po \$145.00

Naujieji radijos pagauva Europos stotis Lietuviškos spalvuotos kalėdinės atvirutės po 5c ir 10c. Imant daugiau — pigiau

Jos. F. Budrik, Inc.

3241 South Halsted Street Tel. Victory 2-9542 ir Calumet 5-7237

Budriko Radio Valanda kiekvieno ketvirtadienio vakarą nuo 6:00 iki 7 val. vakare lg WHFC radio stoties, 1450 kilocycles.

SOPHIE BARCUS

15 WGES Stoties — Banga 1390 PRIMAD. Iki PENKTAD. 8-15 iki 9:30 val. ryte. SEŠTAD. 8:30 iki 9:30 ryte LIETUVIŠKOS VAKARŲ SKOS 15 tos pat stoties PRIMADIENIO vakare nuo 7 iki 8 val.

RADIO PROGRAMA

7121 SO. ROCKWELL ST. Chicago 29, IL. HENLOCK 4-2113

MODERNAUS ŠOKIO STUDIJA

A. Valeišaitės ir Grigaliūnaitės-Lazauskienės 3130 So. Halsted St. Tel. Calumet 5-9339

Programi mokymai: pirmad., antradien., ir penktad. nuo 5 v. iki 8 v.v.

TAUPYKITE SAUGIAI IR PELNINGAI!!!

Mes kviečiame lietuvius pasidėti savo taupomus pinigus į Chicago Savings and Loan Association, kuri yra proporcionaliai viena iš svarbiausių augančių taupymo įstaigų visoj Chicagoj. Pas mus kiekvieno tauponi pinigai yra pilnai apdrausti iki \$10,000.00 by an Agency of the United States Government. Chicago Savings suvirė 28 metai kaip saugiai ir pelningai telkia visiems teisingai ir mandagų patarnavimą. Ji iš anksto neprizada, bet kada išmoka aukštą dividendą.

MOSŲ TURTAS SIEKIA ARTI DESIMTIES MILIJONŲ DOLERIU (\$10,000,000.00)

CHICAGO SAVINGS and LOAN ASSOCIATION

6234 South Western Ave. Chicago Phone GRovehill 6-7575 JOHN PAKEL, President

LIETUVIŠKA ĮSTAIGA

vaizandos: Pirmadieniais nuo 12 iki 8 val. vakaro. Antradieniais ir penktadieniais nuo 9 iki 4 po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 vakaro. Trečiadieniais uždaryta visą dieną. Šeštadieniais nuo 9 ryto iki 2 po pietų.

Dėlko baltgudžiai savinasi Lietuvą?

JONAS MATUSAS, New York, N. Y.

II-jo pasaulinio karo baltgudžių tremties laikraštiniuose spaudoje vengiama kalbėti apie Lietuvą. Dažnai neminima net jos vardas. Net istoriniuose straipsniuose Baltgudžiai vaizduojama taip, jog Lietuvai nebėra vietos. Apie Baltgudžių vakarines sienas vengiama kalbėti, o jei užsimenama, tai labai miglotai. Jei paminima ir lietuviai, tai neaišku, kas jie tokie. Dėstyto būdas įteigia spėjimą, jog čia tie patys baltgudžiai, geriausiai atveju jų šaka.

Kurios priežastys?

Dėl ko taip? Kurios to priežastys? Dėstyto neaiškumas bei miglotumas rodo, jog tai ne istorinių ar etnografinių tyrimų išdava. Tuo atveju būtų teigiamai, jų pagrindimas prie singū nuomonių kritikavimas. Tad priežastys glūdi kur kitur. Ir taip mes susiduriame... su marksizmu. Nors komunizmas bei marksizmas yra filosofijos ir politinės ekonomijos sistema, bet šių dienų ortodoksiniai marksizmo atstovai, visai jau nekaltant apie eilinius propagandistus, mokslinę sistemą su Karolio Markso asmeniu. Vadinasi, ką Marksas pasakė, nesvarbu, kuriuo reikalu ar kuriomis aplinkybėmis, jie laiko marksizmo teigiamais, marksistinė tiesa. Kitais žodžiais ką filosofas-ekonomistas Marksas pasakė, tai yra ir turi būti tiesa. Bet užmirštama šis giliai žmogiškas, giliai psichologinis ir gilias istorinis dėsnis: aliquando et divus dormitat Homerus, kas kasdieninėje mūsų kalboje reiškia "ir didžiausias mokslininkas kartais priplepa nesąmonių". Jei vienos srities mokslininkas ką teigia kitoje srityje, kurios jis nestudijavo ir atsidėjęs apie dalyką negalvojo, tai jo teigimus reikia imti, kaip eilinio žmogaus pastringavimus. Labai dažnai tai būna grynios nesąmonės. Paprastai nei patys mokslininkai tokių savo kalbų neima rimtai.

Markso pertiektos klaidos

Po to, kas pasakėta, bus suprantama, kodėl oficialūs marksistai pasiūvę Markšą laikyti ekspertu net ir filosofijos, atseit, tautinių kalbų srityje. Ir taip mes atsiduriame prie dalyko pačios šaknies. Kai Sovietinė Rusija užėmė Lietuvą, vienas vadovaujančių komunistinių istorijos žurnalo (nepasakojau, ar tai buvo "Istorik Marksits" ar "Krasnyj Istorik") davė istorinį straipsnį apie mūsų kraštą. Bet būdingiausia ir lemtingiausia, jog straipsniui motto padėta Karolio Markso ištrauka, jog lietuvių kalba esanti... rusų kalbos atžala ar nutolusi tarnė. Savaimė suprantama, atitinkamas ir straipsnio turinys. Dar vienas, pažūrėti, mažmožis. 1940-1941 m. pačioje Lietuvoje buvo posmuojama, girdi, dabar suklestėjanti kultūra "su tautine forma ir socialistiniu turiniu", Maskvos "Pravda" tik konstatavo, girdi, "my popravili naši zapadnyje granicy" ("mes patalsėme savo vakarines sienas").

Sovietinio marksizmo įtaka

Taigi pati peršasi išvada, jog baltgudžiai Lietuvos klausimu yra Rusijos sovietinio marksizmo įtakoje. Juk baltgudžių tremties dabartiniai vadovaujantieji asmenys visą laiką yra gyvenę Sovietinėje Rusijoje. Dalis jų ten yra išėję savo mokslą. Kiti gi, senesnie-

ji, augstesniąją mokyklą galėję eiti caro laikais, bet vis dėlto ir jie ilgus metus turėjo gyventi komunistinėje Rusijoje. O ten gyventi — reiškia būti tenykštės kultūros įtakoje. Juk tame krašte visas mokslas ir švietimas, visa spauda, visas radijas, net visas menas yra suvalstybtas. Vadinasi, visas o visas komunistiška, marksistiska. Taigi baltgudžių tremties vadai savo samprotavimuose apie Lietuvą yra Rusijos marksizmo įtakoje. Brėžti, pabrėžti: įtakoje. Vadinasi, asmeniškai jie gali būti nekalti, kadangi ne jie patys sukūrė rusiškai - marksistinę teoriją apie Lietuvą, bet ją rado gatavą, propaguojamą ir peršamą. Nelyginant, kaip kiškis yra nekaltas, kad jo kailis vasarą vienokis, žiemą kitokis.

Carų imperializmo poveikis

Bet čia ne galas loginės prativimų pynės. Iš kur Rusijos komunizmas ėmė savo pažūrą į Lietuvą? — Iš Karolio Markso. — O iš kur Marksas? — Kadangi jis nebuvo kalbininkas specialistas, tai turėjo remtis specialistais. Ir taip Marksas pasisavino kai kurių rusų kalbininkų nuomonę. Šie gi buvo carų imperialistinės politikos gravitacijos lauke. Mat, Rusijos carai jau nuo 16-to šimtmečio pradėjo slinkti į vakarus ir vieną po kitos ėmė grobstyti Lietuvos valstybės sritis. Pagaliau, imperatorė Katrė II 1795 m. užėmė visą Lietuvą ir ją prijungė prie Rusijos. Tai politinis imperializmas. Bet Katrė atliko antrą daug blogesnį dalyką — imperialistinį mokslo žygį. Užgrobusi Lietuvą, ji ant karštų pėdų (bene dar tais pačiais 1795 m.) Europos mokslininkams enciklopedisto Grimm'o asmenyje parašė prancūzišką exposé, kame įrodinėjo, jog Lietuva, tai ta pati Rusija ir Lietuvos kraštas yra rusiškias. Vadinasi, Rusija prisijungusi nei kurią svetimą, bet grynai rusišką žemę. Vilniuje ant Katrės (jā rusai praminė "Didžianą") paminklo iškalta: "otoržen naja vozvratic". Tas senovinės bažnytinės kalbos posakis lietuviškai bus nei daugiau, nei mažiau, kaip "susigrąžino, kas atplėšta".

Katrės įtaka istorikams

Mums atrodo, jog Katrės žygis davė impulsą ir Rusijos istorikams. Kiek mums pažįstama to krašto istorinė literatūra, žodį "Lietuva" (rusiškai "Litva") užtinki beveik pas vienus tik senuosius metraštininkus. Šiaip gi, nuo imperatorės Katrės II iki pat šių dienų, vietoje mūsų Lietuvos, linksniuojama "Litovsko - ruskioje gosudarstvo", vadinasi, tik "Lietuviškai-rusiška valstybė". Net tokis prof. Motiejus Liubavskis, visą savo amžių vaisingai tyrinėjęs Lietuvos istoriją storus toms rašė... apie "Lietuviškai - rusišką valstybę". Kiek skaitėme ir pažinojome prof. Lappo, antrą panašaus kalibro istoriką (ilgą laiką dėstęs Vytauto Didžiojo universitete), ir jo pažūra ne ką tesiskyrė nuo Liubavskio. O ką ir bekalbėti apie milžinišką spiečių įkyrių istorijos uodų — vadovėlių autorių, publicistų ir kitokių rašėjų!

Ir taip Rusijos marksizmo pažūros į Lietuvą susiformavo carų imperializmo įtakoje. Tas pat su baltgudžių pažūromis į lietuvių praeitį. Dar kartą pa-

brėžiame: Rusijos imperializmo įtaka. Ir dar: tik įtaka, o ne pačių baltgudžių savarankišką protavimo padarinys. Nelenkoms pažūros išaugo nesąmoningai. Baltgudžių tremties vadai gal iš viso nereikėtų kalbėti. Mat, iš tikrųjų, dauguma jų yra nuoširdūs lietuvių draugai. Jie ne tik nejaučia jokios pagiežos mūsų tautai, bet svajojamą laisvą Baltgudžių vienaip ar kitaip norėtų matyti susietą su Lietuva. Taigi baltgudžių — lietuvių nesusi-pratimas yra grynai akademinis bei mokslinis. Ir pagrindinis čia klausimas yra ne "kaip?", bet "kodėl?", atseit, ne kaip iš tikrųjų išrodė Lietuvos ir Baltgudijos senovė. Bet kodėl mūsų kaimynai ją klaidingai vaizduojaši

Lietuvių simfoninė muzika

Eilėje laiškeščių skaitėm skelbimą, kad viena New Yorko firma pagaminė eilę lietuviškos simfoninės muzikos plokštelių. Reklamuojama, kad Jeronim Kačinsko diriguojamas orkestras įgrojo Tautos Himną, Gruodžio "Lietuvoje", Bacevičiaus simfoniją Nr. 1 ir Jakubėnc "Legendą" bei "Rapsodiją". Didelai vertingas ir sveikintinas gamintojų žygis! Norėtusi tik, kad nusimanantieji muzikoj duotų bent suglaustą plokštelių įvertinimo apžvalgą. Vis dėlto, viso albumo kaina yra \$10, gan nemažas pinigas.

Klasinės muzikos klubas

New Yorke veikia, vadinama, "Coacert Hall Society", kuri teikia savo nariams klasinės muzikos ilgojo grojimo plokštėles. Pats įgrojimas, plokštėles, yra tikrai be priekaišto. Irašyta įvairių Europos simfoninių orkestrų bei solistų išpildymai. Narių skaičius yra ribotas iki 3,000 asmenų, kurie sumoka per metus maždaug 80 dol. už kuriuos gauna visą eilę naujų plokštelių. Tiesa, bendroji sumoj, tai būtų kiek brangiau už kasdien rinkoje sutinkamas įvairių gamybių plokštėles, bet kokybė yra tikrai augštesnė.

Apie Indijos mokyklas

Indijos prezidentas Rajendra Prasad savo kalboje pabrėžė reikalą, kad mokyklose būtų dėstoma tiklyba.

Studija apie JAV komunistus

Neseniai pasirodė įdomi knyga "Report on the American Communist", parašyta M. L. Ernsto ir D. Lotho. Veikale pavadota 300 buvusių komunistų pareiškimai. Autoriai prieina išvados, kad beveik visi komunistai yra nelaimingi intelektualai, iš paurusių šeimų ar aukos sekularistinio auklėjimo. Žmonės, kurie įstoja į komunistų eiles, greit jais nusivilia. Kas metai JAV komunistų eiles apleidžia nuo trečdaliao iki pusės narių. Beveik visi, jaunesni kaip 30 metų, mestų kompartiją, jeigu būtų galima tai lengvai padaryti.

"Dirbtinės smegenys"

Raytheon Manufacturing Co. pagamino Aeronautikos Biuru mašiną, pavadintą Raydac. Ta mašina nuostabiai greit atlieka skaičiavimo veiksmus: per sekundę gali padaryti 1,900 sudėčių, 1,900 atimčių, 1,100 dalybų ar 1,400 padauginimų. Mašina turi specialią kontrolės sistemą, kad jeigu padaro klaidą, tai ji sustoja, nepanaikindama iki klaidos padarytų veiksmų.

Rašytojas - Eisenhowerio patarėjas

Eisenhowerio administracijos patarėju paskirtas Emmet John Hughes. Jis yra autorius knygų "The Church and Liberal Society" ir "Report From Spain". Taipgi jis buvo žurnalų "Time" ir "Life" redakcijos nariu. 1942-46 metais buvo spaudos attache JAV ambasados Madride. Jis yra žinomas katalikas.

Švedo kūriny

Vienas iš stipriausių dabarties švedų rašytojų, konvertitas į katalikybę Sven Stolpe, neseniai pasirodė su nauju meistriškų romanu, kurs liečia katalikybės ir komunizmo problemą. Net ir masonai pripažįsta jo romaną geru.

DEMESIO,

NAMŲ SAVININKAI!
Carpentry Remodeling!
Pastogės ir rūsiuose butai

Garažai ir namai statomi pagal užsakymą už žemiausias kainas! Prekiaukite tiesiai su dalyde kontraktorium. Nemokami apskaičiavimai. Mieste ar priemiestyje. Skaikite HOLLYCOURT 5-1566 arba Downers Grove 406-M.

Darbo sąlygos Rusijoje

S. W. Schwartz duoda plačią studiją apie "laisvojo" darbino darbo ir gyvenimo sąlygas Rusijoje savo naujai paskelbtose knygoje "Labor in the Soviet Union".

Studija apie šventoves

H. M. Gillet pasirodė su nauja knyga "Famous Shrines of Our Lady". Tai antras tomas britų autoriaus, konvertito. Pirmame tome buvo aprašyta 31 šventovė, šiame — 27.

Dr. Donald F. Alexander

KOJU SPECIALISTAS
1347 So. 56th Ave., Chicago 50, Ill.
Telef. Olympic 2-8200

JUCUS SISTERS RESTAURANT

LIETUVIŠKA VAIGYKLA
1608 W. 47th St.
Arta Ashland Avenue

Patiekia skanias lietuviškas ir amerikoniškas valgius. Atidara dieną ir naktį be pertraukos.

DEMESIO, SAVININKAI! B. P. Francis — kanalizuojamas meistras. Nemokami apskaičiavimai. Nėra privalumo. Pirkimais greitai kanalizuojamas ir šildymo aptarnavimas. Perdriba, naujai padaro. Lengvas išmokyti. Turi leidimą ir apraudą kanalizuojamos ekspartai. 2915 W. 63rd St. Telef. Grovehill 6-2920.

DEMESIO SAVININKAI!
Skaikite nu šandien dėl jūsų visokių apšildymo problemų! Gaminai — Angliniai — Aliejiniai pečiai įdėjami. Išvalome — Pataisome Rynas ir "downspouts"! Mes aptarnaujame miestą ir priemiestį.
KEawood 8-1150

THE BURD GRAY HERB CO., INC.

Žoleis dėl tulžies akmenų, inkstų akmenų, ir kitokių ligų. Patvirtintos prekės — verta išbandyti.

Pakeliai po —
\$1.00 — \$2.00 — \$3.00
\$1.00 — \$2.00 — 3.00
Užsaisakykite tiesiai nuo
139 N. PINE
Arba Skaikite
MAnsfield 6-3171

Kiekvienas privalo taupyti geresnei atečiai.

Kad rūpesčiai ateitimi būtų mažesni, reikia taupyti saugioje įstaigoje.

Taupykite Standard Federal Savings & Loan Association — saugiausioje taupymo įstaigoje.

Turtas — \$30,000,000.00
Atsargos Fondas — \$3,000,000.00

JUSTIN MACKIEWICH, Prezidentas

Įstaigos valandos: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9-tos valandos ryto iki 8 val. vakaro. Prečiadieniai visai neatidroma.

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
PHONE: Virginia 7-1141

Lioto kūrinių rinkinys

Nobelio premiją laimėjęs T. S. Elioto kūrinių pilnas rinkinys neseniai išleistas New Yorke, pavadintas "The Complete Poems and Plays".

DEMESIO, SEIMININKES!

Skalbiamos mašinos išnuomuosimos už \$4.00 mėn.
Pinai patalposms visokios skalbiamos mašinos už priekiamas kainas. "Coin meter" mašinos įtaisomos.
TEL. Victory 2-1611

DEMESIO, Seimininkės! Venecikos užuolaidos išvalomos ir pertaisomos, taip pat Venecikškas užuolaidas galima užsisakyti. Mes paimeime ir pristatome. Lake Shore Awning Co. 2106 Grand Ave., Waukegan, Ill. Telef. DELTA 6-2639.

KIEKVIENO PENKTADIENIO VAKARĄ

KEPTA ŽUVIS 25c
Susitikite draugus ir praleiskite gražiai laiką
HOLLYWOOD INN, 3930 Haas Ave., Lyons
2 blokai į vakarus nuo Harlem
Judy Willis, Prop. LYons 3-9836

the SILHOUETTE LOUNGE

Andy ir Jose Sarna pristato **AL JOHNSON PRIE VARGONŲ**
Gros visų mėgiamiausias melodijas — Penktad.
Seštad., Sekmad.
1831 W 51st St.
Atsiveskite savo draugus

NOW you have GOOD reason to trade in Your Old TELEVISION...

THE NEW 21" SYLVANIA TV for 1953

Sylvania is the television you've been waiting for. It will give you the best possible reception wherever you live. And only Sylvania TV has HALO LIGHT, the amazing frame of soft, cool light around the entire picture. Sylvania TV is available with built-in UHF reception!

THE ARLINGTON best buy in TV... \$1,100 mahogany veneer table model with HALO LIGHT. Powerful Superpost "506" Channel. Available with built-in UHF. Also in Monks

COME IN...ASK ABOUT OUR AMAZING TRADE-IN OFFERS!

ROOSEVELT FURNITURE COMPANY, Inc.

LIETUVIŲ KRAUTUVE

2310 West Roosevelt Road, Chicago, Ill.
Atidara pirmad. ir ketvirt. vakarais iki 9:30 valandą
Atidara sekmadienį nuo 11 iki 4:30 val. p. p.

Dienraščio "DRAUGO" Bendradarbių Klubas

— Ruošia —

ROMANO PREMIJOS VAKARĄ

Sekmad., Sausio 4 d., 1953 m., 4:00 val. vak.

SOKOL SALEJE

2345 S. Kedzie Ave.

Chicago, Illinois

Staigmėna — naujo "DRAUGO" romano \$1,000.00 premijos laimėtojo pasirodymas. Bus skaitoma ištraukos iš naujojo romano.

Atvyksta garsusis Br. Budriūno Kvarletas iš Detroit, Mich., išpildys vakaro koncertinę dalį.

Po koncerto bus šokiai K. Silluno orkestrui griežiant. Įžanga tik \$1.50.

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

Jau pats lalkas pagalvoti apie atelnančias šventes ir apie savo artimuosius

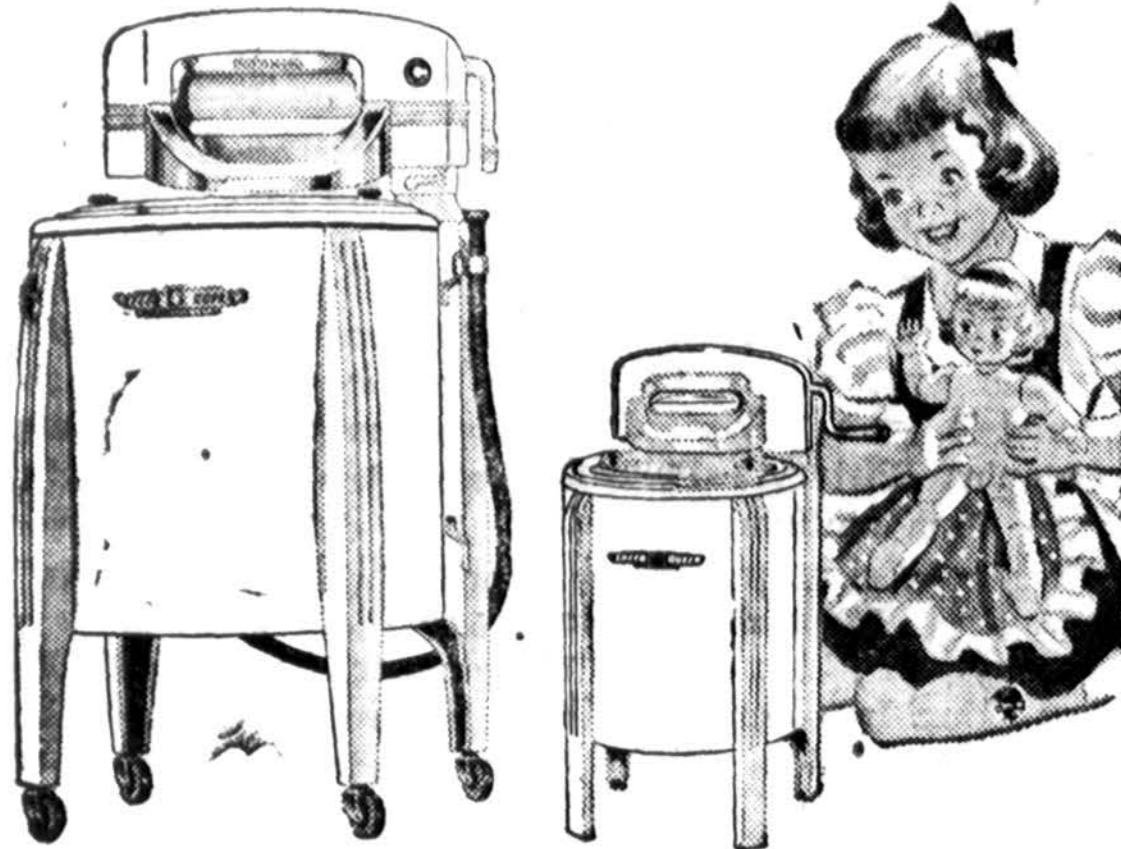
Lietuvių Prekybos Namuose jau dabar Jūs galite apžiūrėti ir užsisakyti įvairiausių praktiškų Kalėdoms dovanų, o mokėti už tas dovanas tik sekančiais metais

Mother-Daughter COMBINATION OFFER 2 SKALBIAMOS MASINOS MAMAI IR DUKRELEI PUIKIAUSIA DOVANA

BOTH FOR ONLY \$89.50

Taip, dvi skalbiamos mašinos už nuostabią žemą kainą tik iki š. v. Kalėdų mėnesį

MAMAI

Amerikos rinkoje greičiausiai skalbianti plaunama mašina Speed Queen, su dvigubom sienom, su aluminiaus agitatoriumi, su automatiškai reguliuojamais grežtuvais plaus Jūsų rūbus švariai ir greitai (7 pilni plovimai į vieną valandą) ir tarnaus Jums be sugedimo pavojaus iligus metus.

DUKRELEI

Speed Queen skalbiama mašina, kuria galima plauti visus lėlių rūbus ir naudoti grežtuvus lygiai gerai kaip mamytės skalbiamoje mašinoje. Ištikrųjau, tai tikra skalbiama mašina, varoma kišeninės baterijos, Ateikite mama ir dukrelė ir pamatykite kaip skalbia abidvi mašinos.

Tik palyginkite mūsų be užsiprašymo kainas ir Jūs įsitikinsite kur jums geriausia pirkti

- \$129.00 vertės puiki kabinatinė prosinoma mašina sutaupy... \$229.00 šaldytuvai įvairių firmų ir dydžių tikrai už \$189.00 \$24.00 vertės ant grindų pastatomos lempos už \$16.50 Už \$149.00 parduodami 3 dalių mieg. kamb baldai, pas mus tik \$89.00 Už \$700.00 parduodami 4 dalių mieg. kamb baldai, kurie New York baldų parodoje apdovanoti aukso medaliu už savo nepaprastai įdomų, o kartu ir paprastai patraukli stiliu, šį mėnesį parduodami tikrai už \$499.00 Už \$49.00 parduodami rašomi stalai, walnut ir mahogany, pas mus tik \$39.00 Už \$149.00 parduodama 3 dalių mieg. sofa, mieg. kėdė ir kojos suolelis, įvairių spalvų, pas mus tikrai už \$99.00 Už \$69.00 parduodami virtuvei 5 dal. chromo stalai pas mus šį mėn. \$49.00 Už \$129.00 parduodami porcelano virimui krosnys tikrai \$89.00 Už \$49.00 parduodami 1 kamb. gesiniai šildymui pečiai už \$23.00 Už \$199.00 parduodami 2 dalių nylon frize svečių kambario baldai, įvairių spalvų bei stilių, pas mus tikrai už \$149.00 Už \$8.50 parduodami 9x12 Linoleum, įvairių spalvų, pas mus \$4.50 Už \$129.00 parduodami 5 dalių valgomojo kamb. baldai, pas mus \$99.00 Už \$179.00 parduodami 7 dalių valgomojo kamb. baldai, pas mus \$129.00 Už \$149.00 parduodamas rašomas stalias, reikalui esant laike kelių minučių pakeičiamas į valgomąjį stalą 12 asmenų, pas mus \$99.00

Mūsų prekyboje Jūs rasite tai, ko Jūs senai ieškojote, prienamomis bei įkūnintomis užsiprašymų katnoms, viskas lengvais išmokėjimais. Neleiskite savo sunkiai uždirbtu pinigų veltui, nes sunkiai atitaisoma padaryta klaida. Pas mus Jūs prikaite augštos kokybės prekes už žemesnes kainas negu bet kur kitur Chicagoje.

PREKYBA ATIDARYTA: Kasdien nuo 9 val. ryto iki 9:30 v. v. Sekmadieniai nuo 11 val. ryto iki 5 val. vakaro. Sekmadieniai nuo 11 val. ryto iki 5 val. vakaro. Sekmadieniai neškaitomė pardavimo taksų, sutaupysite.

FURNITURE CENTER, INC.

Įmonės vedėjas JUSTAS LIEPONIS 3222-24-26 So. Halsted St. Tel. Victory 2-4226

G. LeRoy Lehr

Modernios patalpos Nauja, moderni "air-conditions" laidotuvių koplyčia. Pilnas laidotuvių aptarnavimas. LEHR FUNERAL HOME 6040 So. Pulaski Ed. Portsmouth 7-7876

Sutaupykite iki 40% su kalėdinu "Lay-A-Way" (padėjimo planu) DĖL VISOKIŲ ELEKTRINIŲ REIKMENŲ Vaikų rūbų Visokių rūšių žaislų Moterų kojėms ir apatiniui. KREZER'S SALES 3169 N. CLARK ST. Atdara vakarais

CAPE COD INN

COCKTAIL LOUNGE Užkandžiai STEAK ir VISTIENA PIETOS Atsivėsate savo šeima ir puikiai praleiskite laiką. Privatus kambarys vestuvėms, baliams, t. t. 139th ir AVENUE O Hegewisch, Illinois JACK KURNIK, Prop. Atdara kasdien išskyrus pirmadienį

ELK GROVE INN

Po nauja vadovybe WARREN SPRINGER GERAS MAISTAS IR GERIMAI SOKIAI

CHICKEN-in-a Basket

Prancūziškai keptos bulves ir kopūstai. Speciali kaina \$1.50 SQUARE DANCE Kiekvieną Penktad. ir Šeštad. vakarą Atvykite kartu su draugais HIGGINS ROAD 1 mylia į vakarus nuo State Road Tel. Clearbrook 3-9862 Mes aptarnaujame vestuvėms, bankietams, ir t. t.

DEMESIO NUOSAVYBIŲ SAVININKAMS

Pinigų pėdą nereikia Duokit mums perdurti jūsų apšildymą. Pakeisti tuos tarpus užimančius senais radiatoriais į naujus modernius "radiant Baseboards". Permainys jūsų katilus į kuro taupančius auto. užsidegančius. Mes pataršom visų rūšių virintuvus, "burners ir controls". Leiskit mums pakeisti jūsų gazo įtaisymus. Prie žemiausios kainos-nemokamai apskaičiavimai 36 mėnesiams išsimokėti. Skambinkite ar siųskit paštu.

Lincoln Heating Company 2233 Lawrence Avenue Chicago 25, Illinois

Aš esu susidomėjęs: Gazu — Aliejum — Anglim — Karštu vandeniu — Garu — Aš norėčiau nemokamą apskaičiavimą.

Prašau atsiųsti inžinieriui. Pavardė Adresas Telefonas

LINCOLN HEATING 2233 Lawrence Ave. Chicago 25, Ill. RAVenswood 8-5968

Eleanor A. Alekna

"BROKER" Apdraudimai - Visokių Rūšių REAL ESTATE 1512 W. Wabansia Bus. Phone WAbash 2-0173 Residencijos ARmitage 6-8294

Mes taisme visų firmų stovamas mašinai. Kiekvienas da'vas garantuotas. Išnuomojamos mašinos. Mes peratsivysime į elektrine jėgą kojinę mašiną. Frasykite mūsų nemokamam jums apskaičiuoti. Didžiausias pasirinkimas varčių Singer mašiny.

SINGER SEWING MACHINE CO. 4222½ Archer Ave.

ANGLŲ KALBOS PAMOKOS

duoda tremtiniis prieš karą baigus Chicago Universitetą. Vienas doleris val. — privačios. Vertiniai. Ankety pildymas, įvairius raštai angliskai. K. KALNEŠAS 6402 S. Fairfield Ave., Chicago 29 (3-ojias aukštasis, duris po laire, arti 68-ojios gatvės ir California Ave.)

Didžiausias Pasirinkimas NĀMĖ PAGAMINTŲ IR MILWAUKEE DESRŲ ir mėsos pagal kiekvieno skonį, 35 rūšys desrų. 75 rūšys sūrį. Laukite mūsų savaitgalio specialybių WISCONSIN FARMS 1336 Waukegan Road Glenview Atdara kasdiena ir sekmadieniai Suvynioti kaip puikios dovanos

AIRWAY RADIO AND TELEVISION CO. PATYRĖ TECHNIKAI STEWART WARNER HALLICRAFTERS TRAVLERS For Economical Service Call - PORTSMOUTH 7.2985 3740 W. 63rd St. CHICAGO, ILL.

NELAUKITE, NES —

Rytoj Jau Gali Būti Pervėlul Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilus, ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polišą per mūsų kompaniją. Nelaimel išiskus neturėsite jokį nemalonumų. "Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters" O'MALLEY and McKAY, Inc. 222 W. Adams St. Room 1043 Telefonas CENtral 6-5208 GENERALINIAI AGENTAI šių Kompanijų: MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO. IMPERIAL ASSURANCE COMPANY PHOENIX INDEMNITY COMPANY LUMBERMAN'S INSURANCE COMPANY MICHIGAN FIRE AND MARINE INSURANCE COMPANY COLUMBIA INSURANCE COMPANY

MAISTO KRAUTUVĖ

Midwest Store JONAS IR STELLA SANVAIČIAI, Savininkai PASIRINKIMAS ĮVAIRIŲ VALGIŲ. LIETUVISKI SORIAL NESODYTAS SVIESTAS, KUMPIAI, DESROS IR KITI MAISTO PRODUKTAI. BORDEN'S PIENO PRODUKTAI KRAUTUVĖ ATDARA KASDIEN NUO 7:00 v. ryto iki 10:00 v.v. SEKMADIENIAIS ATDARA NUO 7:00 v. ryto iki 10:00 val. vak. 2515 West 69th Str. REmpublic 7-9259

GELIŲ KRAUTUVĖ The Peoples Florists SKINTOS GELES VESTUVINIAI BUKIETAI • VAINIKAI LAIDOTUVEMS. AUGANČIOS GELES ir DEKORATYVINĖS GELES. MES TURIME NUOSAVUS ŠILTNAMIOUS. 1850 W. 47th Str. Telef. LAFayette 3-1786 R. HOMKO, savininkas. Čia galite susikalbėti lietuviškai.

PIRKITE TIESIOG NUO MR. NELSON - savininko - St. Casimir Monument Company 3914 West 111th Street Vienas Blokas nuo Kapinių Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Mieste .Telef. CEDarcrest 3-6335

Skaitykite ir platinkite dienraštį "Drauga"

DEMESIO, televizijos savininkai! Mes pataisome ir aptarnaujame visokių išdirbysčių ir modelių. Šaukite kasdien ir sekmadieniai. 24 val. aptarnavimas. Leiskite BROADVIEW T. V. SERVICE pataisyti jūsų televiziją gerai už prienamą kainą. Filmor 3-0666 arba Filmor 3-6751

FUNERALS OF DIGNITY Kilnus LAIDOTUVIŲMS PATARNAVIMAS Teisingos kainos THE LYONS CHAPEL Joseph Pavlak & Son, Directors LYons 3-3265 4253 S. Joliet Ave., Lyons, Ill. THE PILSEN CHAPEL 1814 S. Throop Street CANal 6-1207

ALBINAS BENIULIS ATLIEKA PERKRAUSTYMUS ir įvairių daiktų perkraustymus Taip pat peršunčiame į užsienį pakletilius įvairaus maisto Kreiptis: 2554 SO. HALSTED STREET Tel. DANube 6-3245

PRADĖK TAUPYTI PAS... MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION 4038 Archer Avenue Chicago 32, Ill. Telefonas: LAFayette 3-6719 KIEKVIENA ŠASKAITA APDRAUSTA IKI \$10,000.00 Mokame Aukščiausius Dividendus AUGUST SALDUKAS, Sekretorius

ANTHONY B. PETKUS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS 6812 SO. WESTERN AVE. CHICAGO, ILL. 1410 S. 50th AVE. CICERO' ILL. GRovehill 6-0142 HEMlock 4-2644 TOWNhall 3-2109

John F. Eudeikis LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS TRYS MODERNIOS KOPLYCIOS 4605-07 South Hermitage Avenue Tel. YArds 7-1741-2 ir BISHop 7-9481 4330-34 South California Avenue Telefonas BISHop 7-9719 AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

LIQDĖSIO VALANDOJ Sankite MAZEIKA & EVANS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI 6845 So. Western Ave. Air Conditioned koplyčia REpublic 7-8600 — 7-8601 Automobiliams vieta Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse; gausime koplyčią arčiau jūsų namų.

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIOS Ambulansų patarnavimas yra teikiamas diena ir naktį. Reikalavimams. Mes turime koplyčias Roselando dalyse ir visose Chicago ir tuojaus patarnaujame. STEPONAS G. LACHWICZ 2314 West 23rd PLACE Tel. Virginia 7-6672 10756 S. MICHIGAN AVE. PULLman 5-1270 PETRAS P. GURSKIS 659 West 18th STREET Tel. SEeley 3-5711

ALFREDAS VASAITIS-VANCE 1446 South 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003 POVILAS J. RIDIKAS 3354 S. HALSTED STREET 710 W. 18th STREET Telephone YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS 10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COMmodore 4-2228

ANTANAS M. PHILLIPS 3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401 JURGIS F. RUDMIN 3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139

JULIUS LIULEVIČIUS 4848 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAFayette 3-3572

LEONARDAS A. EZERSKIS 1646 WEST 46th STREET Tel. YArds 7-0781

ŽVANGĖKITE SKAMBUČIAI...

KOTRYNA GRYGAITYTĖ

Pavakarys. Petras, mėgindamas pamiršti fabriko mašinas, vis dar tyso sofoje, bet tos akys nemarūnės nesimerkia ir gana. Būdavo tik jis paliečia pagalvę — ir jau sapnų karalystėje... Apie ką tu mėštai, Petreii, — taria žmona, verdama siūlą į adatą. Šviežiū dažu laikraščiai kvepia po tavo alkūnėmis, o tu žiūri kur tai į lubas. — Et, žinai, nevisada ir užmigti galima. Užėina kartais tokie apmąstymai... Ta praeitis... Ji taip priaugusi prie žmogaus, kaip velėna prie žemės, ir ja nenusikratysi. — Tai čia dabar... Jau lygiai velnio tuzinas, kaip esame vedę, o jis dar ką nors iškraptys. — Argi aš turėjau su tavimi bent kiek ramybės, Loreta. Pati žinai... — Ir vėl apie mane. Nors kada savo griekius paskaičiuotum. — Nėra laiko. Dėl tavųjų vis tenka kilnotis iš vienos vietos į kitą, — dėsto žodžius pusiau šyp sodamas. — Zinai, aš taip nuoširdžiai laukiu, kad tu pasentum. O lyg tyčia laikas praėina tavęs net nepastebėjęs: romaniukais po romaniuko... Gerai, kad pakliuovom į Ameriką, tai galėsime kilnotis iš valstybės į valstybę net 48 kartus. Tai bent pagyvensim, ar ne? Na, sakyk, kuris dabar iš tavo gerbėjų duoda tam pagrindo? — Petrai! Aš jau pykstu, — taria laiko nepastebėtoji ir su visa kėde nusigręžia nuo jo.

K. Grigaitytė

— Pyk, pyk, mieloji. Kai pyksi, krūvaštai taip gyvai nukraista, kad negalima atsigerėti tavimi... Gerai, kad aš toks, o ne kitoks. Kitap tavo išdaigos būtu žirklių kritimas ant plikų grindų. Dabar jos nukrinta lyg ant minkšto kilimo, nesukeldamos triukšmo. — tarė jis po valandėlės. Ji gerai žino, ką reiškia ta saldi ironija. Tačiau gyvenime taip yra, kad pykstama ir už teisybę. Vos trys mėnesiai, kai jie čia atsikėlė iš gretimos valstybės. Tai įvyko dėl jauno, labai įdomaus daktaro amerikiečio, kuris jai „gydė“ nuostabiai gražius ir sveikus dantis... Apie tai žinojusi jo įtakinga mažame miestelyje žmona, be vargo „sudarė sąlygas“ jiems iš tenai išsikelti. Petras prieina prie lango, praskleidžia užuolaidą. Tyliai, vienodai lėtai leidžiasi sniegės lygnusijodamos gatvės grindinį ir

namų stogus. Akys raibsta nuo šviesų mirguliuojimo žaliuose vainikuose, kurie tarsi laiptai jungia vieną gatvės pusę su kita. Iš greta esančios užkandinės triukšmingai skamba: „Jingle bells“... Loreta bailiai pakelia žalsvai pilkas judrias ir kaitrias akis, pridengtas tamsių blakstienų. Dabar Petras stovi nugara į ją. Jos žvilgsnis nuslenka nuo viršugalvio ligi kojų padų. Plaukai jo, laiko šarmos apguliti, pečiai palinkę ir pasidavę į priekį gal nuo sunkaus darbo fabriko, o gal tik šiaip sau ant jo laikas parymojo... Devyniais metais jis už ją vyresnis, tai nedaug. Bet ar gali matyti šaltinėį, kai jis grauziasi po žeme? Taip yra ir su žmogaus rūpesčiais.

Loreta turi vieną, gerai išbandytą receptą: viską pavirsti juoku. O kai tas negelbsti, ginti savo menkus siekimus visom priemonėm be atrankos. Petras tai žino ir neprileidžia prie to. Ar negeriau visa tai baigti juoku, palikus vaikui žaislą. Tada ji niekad nepadarys didelių net ir gėdingų dalykų. Ją reikia ganyti tam tikrame plote, bet nelaimėti už ragų... Ji yra tokia ir negali būti kitokia. Ji turi pakankamai gerų ypatybių dėl ko ją galima labai mylėti. Bet ji, atrodo, nesubręš per visą savo amželi. Kai anuomet Petras pakilusiu nuotaika kalbėjo jai apie meilę ir vedybas, ji prunkstė, plaštakomis iki akių pridengusi veidą. Ir akys juokėsi virš ružavai žydinčių suglaustų nagiuokų ir sukosi jose velniukai, kaip tur gaus karuselėj. Gi atsakymas buvo labai paprastas: — Gerai, Petrai, tekėsiu už tavęs, todėl, kad noriu būti ponija, Nusibodo man tėvų priespauda: tai pervelai namo grįžti, tai perilgai su berniokais laktalai... Tada jos rankose dar nebuvo atausęs brandos atestatas. Bet dabar, po 13 metų... Ji vis eina per gyvenimą tuo lengvu, viliuojančiu žingsniu, vis „netyčia“ užkliūdama tai už vieno, tai už kito. Ką dabar mąsto Petras, Loreta nenujaučia, tik nerimas pamazu sunkiasi į jos širdį. Ji norėtų visa tai užrėkti, užšaukti susilejančia daina su gatvės triukšmu, kuris tvindo visą miestą. O tas prieškalėdinis „alansas“ visiu sunkumu gula ant Petro pečių, pripildydama širdį tylaus graudumo. — Jingle bells, jingle bells... — dainuoja beveik visame mieste ir ji, ritmingais mostais traukdama siūlą, vis vogėiomis pažvelgia į vyrų puses. Ar pasiseks jai išbaidyti tuos skėrius, susibrovusius į jo galvą, nežinia. Tačiau renka mintyse gražius žodžius, dainuoja ir šypsoji, laukdama, kad jis atsigrežtų. Pagalvau ji nebeiškenčia: meta siuvi-

Sileikis Gatvė žiemą (aliej. tapyba)

nį ir, prišokusi prie Petro, apkabina jo kaklą. — Kaip gražiai čia pasitinka ma Kalėdos. Koks puošnumas visame ir tas gaivalingas „Jingle bells“... — Gerai, Loreta, kad gali džiaugtis tokiais menkais dalykais, kaip blizgučiai ir „Jingle bells“, — atsiūstai jis. — Na, o kogi daugiau, žmogui daug nereikia, — šypsoji ji. — Blizgučiai ir moterys, tai labai panašūs dalykai, mano nuomone. — Gerai, tegu ir taip. Bet ar ne dėl jų kartais karaliai virsta nuo sosto, ar ne dėl jų žudosi ir kaujasi net išmintingieji? — Čia tai pataikei; pataikei, mano miela. Kaip tik dėl to ir man krūtinėje oro permaža. — Ką tu čia, Petreli, svaistioji? Neįsikalbėk to, ko nėra. — Yra, brangute, yra... — Taigi... Kalėdos. Mums pirmosios bus šiame kontinente. Sėsim prie Kūčių stalo, plotkelę lau šime, o jis... jis gal stovės tarp mudviejų užgesusiom akim. O gal jis, sutinęs iš bado, sotinsis išrauta šaknele. Ak, geriau aš niekada nebūčiau turėjęs brolių, — lyg užduodamas iššvokščia paskutinius žodžius. — Bet ką gi, Dieve, padarysi, kad taip atsitiko, — guodžia ji. — Ne... Negalū ilgiau taip vienas kentėti. Kai atsirandame šitime, viskuo pertekusiame krašte, kai mums negrasia joks pavojus, Rimantas kasdieną stovi man akyse. — Darei ką galėjai, kad nepavyko — argi tavo kaltė? — Mano kaltė, tikrai mano, — ėmė muštis jis į krūtinę. Ir sako jai tyliai: — Ar žinai, ta visa istorija yra išgalvota. Aš tyčia jo tada nepaėmiau, išsilenkda-

mas jo pakelyje belaukiančio. Zinojau gerai, kad su nulaužta koja, kurią tik prieš vieną dieną išėmė iš gipso, jis negalės pėsčias keliauti į Vokietiją... Taip jį ir apsupo raudonieji... — O, Dieve, gailestingas, — taria ji siaubingai. — Dėl tavęs tai padariau, dėl judviejų... meilės. Ir tau atėjo laikas žinoti, ko verti tokie žaidimai. — Bet gi Rimantas niekada nesikėsino į savo brolio laimę. Jis nepabučiavo manęs nei karto, kaip bučiuojama mylima moteris. Jis nesiekė apiplėšti tavęs; jis tau nieko nenusikalto mane mylėdamas, — pylė žodžius drauge su ašaromis. — Tuo labiau... Geriau jis būtų visokeriopai nusikaltęs, žadėjęs net užmušti mane. Tada taip nekentėčiau... Tyla. Ji tokia didelė ir galtinga, kad joje apkursta gatvės triukšmas... Tyla lyg prieš naują perkūno trenksmą. Ji nepajėgia prislopinti žodžių, kurie tariamai yra labai tylūs, bet kartu tokie garšūs, kad jų pilna visuose namuose. — Aš esu savo jauniausio ir vienintelio brolio žudikas... — Nutilk, nutilk, aš nebeįtversiu. — Zinau, tu mylėjai jį. Vos pirmą kartą jis pasirodė pas mus, mokslus baigęs, man buvo aišku... Tik nežinojau kuo visa tai baigsis. Be abejojimų tu geriau tiko. Ir nuo tos dienos, kai jis grįžo iš užsienio, aš likau savo brolio šešelyje. Geriau būčiau likęs vienatvėje ir liūdesyje, negu nuėjęs Kaino keliu... Praeitais, ji priaugusi prie žmogaus, kaip velėna prie žemės, ir ją nenusikratysi...

KRONIKA

W. Kubilius, techniškasai direktorius televizijos programos „Tales of Tomorrow“ (Ryt dienos pasakos), yra žinomas fantastiško mokslo apysakėčių kūrėjas. Viena jo apysakėčių išspausdinta rinkinyje „The best science fiction stories of 1952“.

Lietuvių muzikų ir dainininkų JAV yra 89, Argentinoje 3, Australijoje 1, Brazilijoje 7, Kanadoje 4, Kolumbijoje 1, iš viso Pas. Lietuvių Zinyne jų, esančių tremtyje, suregistruota 105; tikrumoje jų skaičius žymiai didesnis.

Lietuvių rašytojų bei žurnalistų JAV-se yra 114, Afrikoje 1, Anglijoje 4, Argentinoje 1, Australijoje 6, Brazilijoje 4, Čilėje 1, Kanadoje 11, Prancūzijoje 1, Švedijoje 2, Vokietijoje 7, iš viso tremtyje 152.

Andrius Zapenas Speare, gydytojas, lanko chirurgijos skyrių Pensylvanijos universitete, siekdamas toje srityje gauti magistro laipsnį.

E. Benderytė, Amerikos lietuvaitė, yra pakviesta asistente į matematikos fakultetą Massachusetts Technological Institute.

Lietuvišką operą ateinančiais metais planuoja pastatyti „Dainava“. Svarstomos galiybės pastatyti J. Simkaus „Pagirėnus“.

Dainų konkursui, kurį buvo skelbęs „Margutis“, gauta 15 naujų dainų.

V. Pietario duktė pasakoja

Prisiminimai apie mirusį prieš 50 m. rašytoją J. NARUTAVICIENE, Kolumbija

Siemet sukako lygiai penkiasdešimts metų nuo tos dienos, kada mirė mūsų didysis vyras — daktaras ir rašytojas Vincas Pietaris. Pirmasis mūsų literatūroje romanistas, visa savo siela menininkas-tapytojas, smuikininkas, dainų ir pasakų didelis žinovas ir dainininkas. Gimęs Lietuvos kaime—Žiūriai-Gudeliai, tarp Pilviškių ir Mariampolės, prie kranto Šešupės, kurią jis taip labai mylėjo... Vėlybesniame jo gyvenime — ištrėmime, jo kūryboje tosiuos Šešupės aprašymas ir drobinis jos atvaizdavimas gilios ir didelės meilės švelniausiais tonais ir begaliniu ilgesiu išreikštas...

Su gilia pagarba mini lietuviai savo brangų rašytoją ir kūrėją. Tebūnie Jo sielai Amžina Ramybė! Žemės rutulio tropiškoje juostoje, Kolumbijos krašte, karštame Cali meste, likimo nublokšta, gyvena d-ro Pietario, vienintelė gyva likusi, duktė, Antanina Pietarytė-Polupaiėvienė. Sena amžiumi, nedidelio ūgio, ji, sakosi, panaši esanti į savo tėvą. Tokių pat smulkučių rankų, kojų ir mėlynų gerų akių... Ir tokios pat „šlubuojančios“ širdies, dėl kurios jį priversta dažnai atsigtulti į lovą... Bet šiaip, visada rasite ją rūpestingą, vis ką nors bedirbančią: namie vis dar šeimininkauja ir net mokytojuoja, padėdama savo anūkams ruošti pamokas.

Prie vartų mane pasitiko du dideli šunės — vilkai. Pro žaliuojančias darželio šakas, maštinai, juoduoja ant Pietarytės kelių grakšti katė. Švelniai gloskto ją senutė ir, mane pasitikuš, linksmiai pasakoja apie savo favoritės išdaigas... Gal leisite prisiminimus sustoti ties Ustiūna, kur mirė jūsų Tėvelis? — Taip. Jau suėjo 50 metų, kaip jį palaidojome Ustiūnos kapinėse, — atsiduso senutė. — Kokį Jūs atsimate savo Tėvelį? — Prisimenu jį, kaip labai protinę, gabų ir labai gerą žmogų — jautrios gailestingos širdies, pasiruošęs visada — dieną ir naktį — padėti savo artimui. Taip pat buvo labai rūpestingas vyras ir tėvas. Su motina labai gerai sugyvendavom, nesu girdėjęsi, kad būtų kada susibarę, ar susipykę. Kada motutė būdavo nesveika, jis pats paruošdavo ir net pats išvirdavo valgį. O mus, mažus vaikus, pats išmaudydavo ir atnešdavo į lovutę: šilto pieno. Buvo nepaprastai mums atsidavęs tėvas, bet drauge ir labai reikalaujantis.

Kada mes pradėjome mokytis, tai Tėvas paaiškino mums pamokas, ypač uždavinius. Gerai išaiškines, tuoj suplėsydavo lapelį ir liedavo mums pamokas, ypač uždavinį. Tuo būdu, mes buvome priversti dirbti savarankiškai ir dėlto visi gerai mokėmės. Tai gerai žinojo Tėvelis ir niekada mūsų nebausdavo, jeigu pasitaikydavo gauti blogesnį pažymį. Tada jis, atjausdamas mūsų išgyvenamą nelaimę ir norėdamas mus paguosti, nūmė pirkdavo mums ką nors „saldaus“ — tai buvo užuojautos ženklas... Pats maloniausias mano prisiminimas — tai Tėvo įdomūs pasakojimai. Vakara, didelėje salėje su dviem išsikū-

šiomis šiltomis krosnimis, Tėvas pasisodindavo mus arti savos, kada mirė mūsų didysis liaudies pasakas. Tai buvo mums pats didžiausias malonumas iš visų, kokius mes turėjome. Tėvas mokėjo labai gražiai pasakoti ir, būvo la labai šamojingas. Kūčių vakarą, kai susirinkdavo prie uždengto stalo visi mūsų svečiai, tai yra ištrėmėji (nes Ustiūna buvo politinių trėmimų vieta) ir visi mūsų šeimos nariai, Tėvelis pastatydavo ant stalo fotografiją nesancoio namie vaiko, kad jis nors simboliškai dalyvauot drauge su mumis prie Kūčių Vakarienes. Jis buvo ne tik savo šeimai geras, bet ir visiems aplinkui, ypač vargšams. Jiems jis visada buvo pasiruošęs patarnauti, kaip daktaras, ir kaip jų jūdo bėjas, nes visa širdimi padėdavo, palikdamas pinigų ir reikalingų vaistų. O tų pinigų ir namie visada būdavo trūkumas ir mes apie jo šalpos darbus su žinijome vėliau iš žmonių, Tėveliui jau pasimirus. Kaip daktaras jis buvo nepaprastai jautrus. Jis pats kentėdavo dėl kiekvieno savo ligonio ir, kartais nešaukiamas, nu eidavo ligonio aplankyti į vargšo tamsią lūšnėlę. Jo atviras būdas nepakęsdavo jokio melo, jokios padarytos niekšybės. Jis tada labai pasipiktindavo ir visa išdroždavo čia pat į akis — ar tai buvo turtingas ir įtakingas žmogus — vistiek!

Kiek vaikų turėjo d-ras Pietaris? — Mes buvome penki: patl vyriausioji — aš, Antanina, paskui ejo Jurgis, Marija, Adolfas ir jauniausias Vincukas. Vaikai buvo labai gabūs. Jurgis buvo Maskvos un-to jūristas ir dirbo redakcijoje „Ruskoje Slovo“. Kiti mano broliai yra baigę gimnazijas. Marija mirė 25-ųjų metų amžiaus nuo džiuvos. Adolfas žuvo karo metu 1916 m. Vincas mirė 19 metų amžiaus Rusijoje. Taigi, likau aš pati viena prie savo dukters, Elenos, šeimos. — Ar nieko nežinoate apie Vinco Pietario vaikystę? — To nežinau, ir neatsimenu ar jis ką mums pasakojo. Tik tiek galiu pasakyti, kad Tėvelis kiekvienais metais atostogoms išvažiudavo pas save namo į Žiūrius — pas savąją motinėle, kurią jis labai mylėjo. Jo motina buvo labai stipri, ir nors sena, bet vis dar ilgai, ilgai gyveno. Kitas josios sūnus, Kazimieras, buvo augalotas vyras ir turėjo nepaprastą jėgą: suraidydavo rankose storą geležį, nelyginant kokią „blėkėlę“. Jis turėjo tiesiog antžmogiską jėgą iš pat prigimtios. Aš jį matydavau Kaukne, kada mes tenai gyvenome su visa šeima. Jis turėjo trejetą vaikų, kuriuos taip pat prisimenu. — Amtelgė du šunės — vilkai prie vartų. — Tai, turbūt, duktė bus bepareinanti iš klinikos. Ateis ir mūsų vyras iš darbo išalkę. — Ir atsisveikindama senutė nuskubėjo prie šeimininkės pareigų.

Pranciška Tomasuna perėmė direktorės pareigas Gai-lingųjų Seserų Mokykloje prie Memorial Ligoninės Worcesterie, Mass. — Dail. E. Urbaitytė, gavusi keletą savaičių atostogų, atsi-duoda tapybai.

DAGYS

Gabriela Mistral

Šis kūriny yra pamatas P. Amerikos novelių rinkinio, kurį lietuviška paruošė P. Gaučys ir kuris iš spaudos pasirodys artimiausiomis dienomis. Knygą leidžia Liet. Knygos Klubas. — Red. Vieną sykį sodo lelija (turtuolio sodo) klausinėjo kitas gėles apie Kristų. Jos savininkas praeidamas buvo Ji paminėjęs, begirdamas jos tik ką prasiskleidusį žiedą. Viena skaisčiai raudona Saronos rožė atsakė: — Aš Jo nepažįstu. Greičiausia tai koks prasčiokas, nes aš esu mačiusi visus valdovus. — Taip pat ir aš niekad nesu Jo matęs — pridūrė smulkus ir kvapus jazminas. — Nė viena švelni dvasia nepraleidžia progos nepaauosčiusi mano mažyčių žiedų. — Aš irgi, — pridūrė šalta ir bejausmė kameliją. — Turbūt jis koks kaimietis: aš esu buvusi ant krūtinės gražių moterų ir vyrų... Leliją atsakė: — Man neatrodo, kad taip būtų, o mano ponas Jį prisiminė šį rytą žiūrėdamas į mane. Tada žibuoklė pastebėjo: — Vienas mūsų, be abejo, Jį bus matęs: tai varg-

šas mūsų brolis dagys. Jis gyvena pakelėse, pažįsta visus praeinančius ir visus sveikina savo pelenais apiberta galva. Nors dulkių pažemintas, jis malonus, nes turi savo atspalvio žiedą. — Pasakei vieną tiesą, — atsiliepė lelija. — Neabejoju, kad dagys pažįsta Kristų, tačiau tu apsirikai jį pavadindama mūsų šliu. Jis turi dyglius ir yra bjaurus, kaip nusikaltėlis. Jis toks ir yra, nes kaimenėms praeinant pasiglemžia avinėlių vilnas. Tačiau, apsimiteliškai pasaldinusi balsą ir pasiskuskusi į kelią, sušuko: — Broli dagy, vargšas mūsų broli, lelija tave klausia, ar pažįsti Kristų. Ir su vėju atėjo dagio pavargęs ir lyg palūžęs balsas: — Taip, Jis buvo praėjęs šiuo keliu, ir aš buvau palietęs Jo drabužį, aš, liūdnas dagys! — Ar tiesa, kad panašus į mane? — Tik iš dalies, ir kai mėnulis tau suteikia skausmingą atspindį. Tu peraugstai keli galvą. Jis gi ją nešioja truputį palenkta. Tačiau Jo apsiaustas ilgas, kaip kad tavo taurė, ir tu esi pernelig laiminga jam panašėdama. Niekas niekadoms Jo nepalygins su apdulėjusiu dagiu. — Sakyk, dagy, kokios Jo akys? — Dagys ant kito stiebo pravėrė mėlyną žiedą. — Kokia Jo krūtinė? — Dagys pravėrė raudoną žiedą.

— Tai labai žiauri spalva, — atsakė lelija. — O kokį Jis nešioja pavasarį ant smilkinų vainiką? — Dagys pakėlė savo spyglius. — Tai bausis vainikas, — tarė kameliją. — Rožei atleidžiamas jos mažus dyglius, tačiau anieji yra kaip kad kaktuso, pasišiausio pakalnių kaktuso. — Ar Kristus myli? — tęsė susimąsčiusi lelija. — Kokia Jo meilė? — Taip, Kristus myli, — atsakė dagys, paleisdamas į visas puses savo nudžiūvusio žiedvainikio pūkelius. — Nepaisydama visko, — tarė lelija, — norėčiau Jį pažinti. Kaip tai padaryti, broli dagy? — Kad pamatytum praeinant, kad sugautum Jo žvilgsnį, pasidaryk pakelės dagiu, — atsakė šis. Jis tolydžio, be poilsio keliauja takais. Sykį praeidamas man pasakė: „Būk palaimintas, nes žydi tarp dulkių ir linksminei neramų praevio žvilgsnį“. Dėl savo kvapties Jis nesustos turtuolio sode, nes ore jaučia kita kvapį — žmonių žaidų kvapį. Tačiau nei lelija, kurią Jis buvo pavadinęs savo seseria, nei Saronos rožė, kurią Jis, būdamas vaikas, skynė kalvose, nei kvapusijoklis napanoro tapti pakelės dagiu ir, kaip kad valdovai ir gražios moterys, atsiskakė Juo sekti saulės išdegintom lygumom ir pailsiko nepažinę Kristaus. — Tai labai žiauri spalva, — atsakė lelija. — O kokį Jis nešioja pavasarį ant smilkinų vainiką? — Dagys pakėlė savo spyglius. — Tai bausis vainikas, — tarė kameliją. — Rožei atleidžiamas jos mažus dyglius, tačiau anieji yra kaip kad kaktuso, pasišiausio pakalnių kaktuso. — Ar Kristus myli? — tęsė susimąsčiusi lelija. — Kokia Jo meilė? — Taip, Kristus myli, — atsakė dagys, paleisdamas į visas puses savo nudžiūvusio žiedvainikio pūkelius. — Nepaisydama visko, — tarė lelija, — norėčiau Jį pažinti. Kaip tai padaryti, broli dagy? — Kad pamatytum praeinant, kad sugautum Jo žvilgsnį, pasidaryk pakelės dagiu, — atsakė šis. Jis tolydžio, be poilsio keliauja takais. Sykį praeidamas man pasakė: „Būk palaimintas, nes žydi tarp dulkių ir linksminei neramų praevio žvilgsnį“. Dėl savo kvapties Jis nesustos turtuolio sode, nes ore jaučia kita kvapį — žmonių žaidų kvapį. Tačiau nei lelija, kurią Jis buvo pavadinęs savo seseria, nei Saronos rožė, kurią Jis, būdamas vaikas, skynė kalvose, nei kvapusijoklis napanoro tapti pakelės dagiu ir, kaip kad valdovai ir gražios moterys, atsiskakė Juo sekti saulės išdegintom lygumom ir pailsiko nepažinę Kristaus.